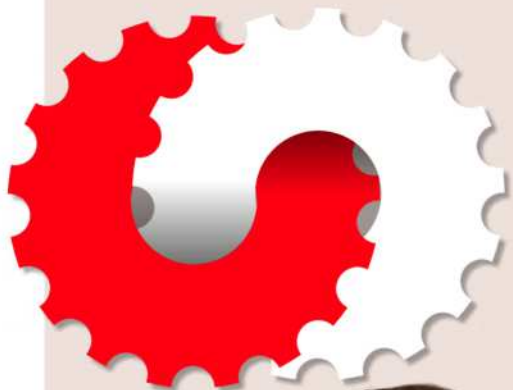

#03/23

MAGMETAL

MAGAZINE VAN ABVV-METAAL

Straffer, socialer, sterker.

Ontmoet onze sterkhouders.

ONZE METALLO'S IN
MAATWERKBEDRIJVEN

BLOG VAN JEAN PAUL
VAN BENDEGEM OVER
SOLIDARITEIT

DE PASSIE VAN ONZE
METALLO DIMITRI DOOM

In deze editie van MagMetal

4

Sociale verkiezingen 2024 - Straffer, socialer, sterker!
Interview met onze sterkhouders

14

Op bezoek bij ...
onze metallo's in de maatwerkbedrijven!

8

Sociale verkiezingen - Da's pas sterk!
Onze delegees over hun realisaties op de werkvloer

20

Extreemrechts
Eerbetoon aan scheepsherstellers die stierven tijdens WOII

22

Luisteren, helpen en houvast bieden

Interview met auteur en activist
Dominique Willaert

25

Het schooljaar 2023-2024 is een bijzonder schooljaar!

Syndicaal opleidingstraject bij
Vorming 360

26

De wet van de solidairste

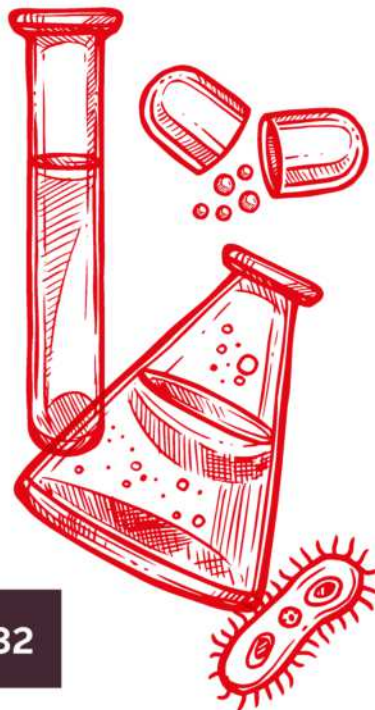
Literaire blog van Jean Paul Van
Bendegem

28

Vergeten vrouwen van het socialisme

Lalla Vandervelde

32

Gluren over de sectormuren

In gesprek met Angeline Van den Rijse,
onderhandelaar bij ACCG

35

De passie van onze metallo

Dimitri Doom, metallo en
signaalgever

38

Industrie

Gesprek met politiek econoom Ron Stoop over
de Europese industrie

TILLY DE MEULEMEESTER KOMT OP BIJ SAMSONITE

“Ik vecht voor meer veiligheid en een stem voor de arbeiders.”

Tilly De Meulemeester begon in 2015 als arbeidster bij Samsonite. Sinds 2016 werkt ze voor de dienst EHBO, een jaar later begon ze als reserveheftruckchauffeur. Op termijn wil ze vaste heftruckchauffeur worden. Ze komt voor de tweede keer op bij de sociale verkiezingen.

MEER GELIJKHEID TUSSEN ARBEIDERS EN BEDIENDEN

TILLY D EMEULEMEESTER: “Ik wil me inzetten om het verschil tussen de voordelen voor arbeiders en bedienden kleiner te maken en om arbeiders meer te betrekken bij beslissingen die genomen worden over veranderingen op de werkvloer. Ook de veiligheid op de werkvloer ligt me als EHBO-medewerkster nauw aan het hart. Ik wil zorgen dat werken bij Samsonite nog veiliger wordt en dat verbeteringen snel doorgevoerd worden.”

EXTRA KOOPKRACHT MET MAALTIJDCHQUES

TILLY: “Een realisatie van ABVV-Metaal bij Samsonite waar ik nog altijd trots op ben, is wat we in 2018 met de 1,1% loonsverhoging uit de sectorale onderhandelingen deden. De loonmassa van arbeiders en bedienden samen werd in één pot gestoken en verdeeld over alle werknemers als maaltijdcheques die ook geïndexeerd worden. Zo brachten we de **statuten van arbeiders en bedienden** wat **dichter bij elkaar**.”

IK WIL ER VOOR IEDEREEN ZIJN

TILLY: “De ideale vakbondsman of -vrouw? Die is voor mij sociaal, open en meelevend en kan goed luisteren. Ik vind het belangrijk om

als vakbondsafgevaardigde overal op de werkvloer te komen en met iedereen een praatje te maken. Je moet vriendelijk zijn en openstaan voor elk standpunt en elke mening, ook al ben je het er niet mee eens. En voor medewerkers met persoonlijke of professionele problemen moet je er zijn en begrip opbrengen voor hun situatie.”

“Als je als werknemer niet wil dat er over je heen gelopen wordt, moet je ook nu je stem uitbrengen.”

LAAT NIET OVER JE HEEN LOPEN EN STEM

TILLY: “Toen ik bij Samsonite begon, stond ik op een lijn waar ik niet akkoord ging met de manier waarop we behandeld werden en met het werk dat we moesten doen. Daarom ging ik bij de vakbond en kwam ik vier jaar geleden al op voor de sociale verkiezingen. Als je als werknemer niet wil dat er over je heen gelopen wordt, moet je ook nu je stem uitbrengen, voor ABVV-Metaal. We zullen het beleid bij Samsonite bijsturen waar we kunnen.”

VOLVO TRUCKS: WENDEL AMINTA

“Op het vlak van diversiteit nog veel werk aan de winkel.”

Wendel Aminta kwam in 2015 van Suriname naar België. Hij begon bij Volvo Trucks helemaal onderaan de ladder als arbeider aan de ketting. Nu is hij reservemateriaalbehandelaar en vervangt hij collega's die ziek of met vakantie zijn. Hij komt voor de eerste keer op bij de sociale verkiezingen.

AL HEEL MIJN CARRIÈRE GESYNDICEERD

WENDEL AMINTA: “Als mijnbouwkundige werkte ik in Suriname voor de commissie die de goudwinning regelt. Ook daar was ik **bij de vakbond omdat het op de werkvloer niet altijd liep zoals het moet.** Hier bij Volvo Trucks heb ik me bij het ABVV aangesloten na enkele confrontaties met collega's en oversten. Arbeiders uit andere landen worden op de werkvloer nog te vaak gediscrimineerd. Omdat ze de taal niet spreken, hebben ze het gevoel dat ze niet gehoord worden en ook niet bij de juiste mensen terecht kunnen. Omdat ik bij de vakbond aangesloten was, vroegen ze mij vaak advies over hun problemen. Een klein jaar geleden werd ik delegee. Sindsdien kan ik veel beter voor hen bemiddelen en hen beschermen.”

MEER AANDACHT VOOR DIVERSITEIT

WENDEL: “De diversiteit bij Volvo Trucks staat voor mij dan ook met stip op één om aan te pakken. Voor arbeiders bestaat er nog altijd geen teambuilding om de banden met elkaar te versterken. Ik zie nog te veel mensen met andere nationaliteiten vertrekken

omdat ze zich slecht begrepen, niet aanvaard en gediscrimineerd voelen. **Ik wil er alles aan doen om de werksfeer en de bedrijfscultuur bij Volvo zo te verbeteren dat dat niet meer gebeurt.**”

“Als werknemer is het belangrijk dat je beschermd bent, en dat je weet hoe je werksituatie in elkaar zit en welke rechten je hebt. Daarvoor is de vakbond er: het gevecht voor je rechten.”

ONDER DE INDRUK HOE HET ABVV DE ARBEIDERS TIJDENS CORONA HIELP

WENDEL: “Waar ik de afgelopen jaren het meeste van onder de indruk was, was hoe Het ABVV-Metaal omging met de coronacrisis. Veel mensen hadden hulp nodig tijdens die eerste lockdown van tien weken. Vooral de arbeiders zonder vast contract die niet van de

coronapot konden genieten en geen vast inkomen meer hadden. Het ABVV zorgde dat die grote groep mensen een vervangingsinkomen kreeg, bij Volvo kon blijven en na de lockdown opnieuw aan het werk kon.”

DE VAKBOND VECHT VOOR JE RECHTEN

WENDEL: “Waarom de sociale verkiezingen belangrijk zijn? Beeld je eens in hoe je werksituatie eruit zou zien zonder vakbond? Bedrijven gaan altijd voor meer winst en drukken alleen je loonbriefje af. Als werknemer is het belangrijk dat je beschermd bent, en dat je weet hoe je werksituatie in elkaar zit en welke rechten je hebt. Daarvoor is de vakbond er: het gevecht voor je rechten.”

MEZELF OPZIJZETTEN VOOR MIJN COLLEGA'S

WENDEL: “Als vakbondsman of -vrouw doe je elke dag opnieuw sterk werk. Je bent sociaal, luistert naar je collega's en hebt aandacht voor de problemen die hun werkprestaties beïnvloeden. Je zet jezelf voor hen opzij, probeert je in hun schoenen te zetten, pluist alles uit om hen te helpen en vecht voor hun belangen. Als delegee moet je ook altijd eerlijk zijn, hoe hard dat ook is. En tegen de stress kunnen, want meer dan eens kom je tussen twee vuren te staan. En niet te vergeten: je moet willen leren en jezelf altijd willen verbeteren. Alleen zo kun je je collega's blijven helpen.”

SULEYMAN KARAKAYA, ABVV-DELEGEE BIJ VAILLANT-GROEP

“Dankzij ons hebben de Bulex-technici meer loon en betere voorwaarden.”

Suleyman Karakaya is hoofdtechnicus bij de Vaillant-groep in Oost-Vlaanderen en sinds de vorige sociale verkiezingen delegee. Als we vragen op welke ABVV-Metaal-verwezenlijking hij het meest trots is, antwoordt hij direct: “De goeie voorwaarden die we konden onderhandelen voor de Bulex-technici na de fusie door Vaillant.”

ALTIJD PARAAT VOOR COLLEGA'S

De standplaats van Suleyman mag dan in Oost-Vlaanderen liggen, als we met hem door het Vaillant-gebouw in Drogenbos wandelen, gaat zijn bezoek niet onopgemerkt voorbij. **SULEYMAN:** “Ik ben de klok rond bereikbaar. Zelfs in mijn vakantie mogen de collega's met vragen en problemen bellen. Voor mij zijn twee dingen belangrijk: dat de mensen tevreden zijn en graag komen werken, en dat ze dat veilig kunnen doen. Ze komen naar mij voor veel heel verschillende dingen: loonbrieven, zaken op de werkvloer, maar evengoed problemen thuis. Secretaris Christophe Lanckmans en onze vakbondsploeg staan continu met elkaar in contact. Zo helpen we iedereen zo goed en zo snel mogelijk verder.”

NAAR EEN NIEUW PARITAIR COMITÉ

SULEYMAN: “De Vaillant-groep nam Bulex al in 2016 over, maar alles rond verloning en arbeidsvoorwaarden bleef lange tijd apart. Wij zorgden ervoor dat de Bulex-technici voortaan onder het juiste paritaire comité 149.04 vallen én dat ze qua loon- en werkvoorwaarden veel dichterbij de Vaillant-collega's zitten. Het is nog niet 100 % gelijk, maar de Bulex-technici maakten een enorme inhaalbeweging. Ze krijgen nu hogere lonen, hebben nieuwe volledige

STEM STERK.

Stem ABVV-Metaal.

uitgeruste dienstwagens en kunnen regelmatig opleidingen volgen. De onderhandelingen duurden vier jaar. Het plan kreeg niet voor niets de naam 'Ventoux'. Ik heb vaak tot 's nachts met Christophe aan de telefoon gehangen. Toch is het ons gelukt."

"Voor mij zijn twee dingen belangrijk: dat de mensen tevreden zijn en graag komen werken, en dat ze dat veilig kunnen doen."

KORT OP DE BAL EN VINGER AAN DE POLS

ABVV-Metaal-secretaris **CHRISTOPHE LANCKMANS**: "Suleyman is een cadeau om mee te werken. Hij staat altijd klaar voor zijn collega's. Hij heeft interesse in de materie. En niks is hem te veel. De sterkte van ABVV-Metaal bij Vaillant is dat ze de vinger aan de pols houden en kort op de bal spelen. En dan krijg je appreciatie terug van de mensen. Ook in de coronacrisis: toen was er even technische werkloosheid. Suleyman en de collega's brachten die dossiers voor de werkloosheidsuitkeringen direct in orde. Zulke vakbondsteams maken ABVV-Metaal tot een sterke vakbond."

VEILIGHEID OP DE WERKVLOER

ABVV-Metaal zorgde bij Vaillant niet alleen voor betere voorwaarden voor de Bulex-technici. Ook rond veiligheid boekte het team heel wat successen. **SULEYMAN**: "We onderhandelden een klimaatplan voor onze technici. Want als je in weer en wind buiten moet werken, moet je dat in goeie omstandigheden kunnen doen. Zo heeft iedereen nu thermische kledij en veiligheidslaarzen. Er kwamen stevigere ladders. En alleen wie een certificaat behaalde, mag op de hoogwerker. Daarnaast zorgden we ervoor dat iedereen verplicht naar de bedrijfsarts

kan voor een medisch onderzoek. Voor de koeltechnici is dat om de twee jaar, voor de andere technici om de drie jaar."

NIET DE GROOTSTE, WEL DE ACTIEFSTE

SULEYMAN: "Het Ventouxplan is intussen afgerond, maar het vakbondswerk staat natuurlijk nooit stil. We zijn vandaag misschien niet de grootste vakbond hier bij Vaillant maar we zijn wel heel actief aanwezig op de werkvloer. Hopelijk geeft ons dat wat voorsprong bij de volgende sociale verkiezingen."

Onze delegees over hun realisaties op de werkvloer

De militanten en afgevaardigden van ABVV-Metaal geven elke dag het beste van zichzelf om de situatie van hun collega's op de werkvloer te verbeteren. Onze metallo's lossen problemen op en luisteren naar de mensen. Ze zorgen voor meer koopkracht en voor meer werkbaar werk. Ze denken mee na over de toekomst van de onderneming en nemen hun verantwoordelijkheid. Onze metallo's zijn er voor iedereen en staan klaar wanneer het nodig is. In dit artikel zetten we het 'sterk werk' van onze delegees in de bloemetjes. Lees je mee?

WERKBAAR WERK VOOR IEDEREEN

Op metaalbedrijf **Sedac-Mecobel** (Wevelgem, West-Vlaanderen) worden metalen zit- en slaapstructuren voor meubels gemaakt. Onze vakbondsafgevaardigden ter plaatse zetten er al jaren sterk in op werkbaar werk. **HOOFDDELEGEE PETER DEGRYZE:** "Ons paradedpaardje is cao 104, waarmee we maatregelen nemen voor oudere werknemers. In dat plan gaat veel aandacht naar ergonomie. Elke werkpost in het bedrijf wordt aangepast aan de noden van de individuele werknemer. Op die manier zorgen we ervoor dat mensen het werk kunnen volhouden op een gezonde en aangename manier. Die inspanningen worden geapprecieerd door de collega's. Er zijn hier de laatste tijd veel mensen bijgekomen, waaronder heel wat ouderen. Die zijn zeer tevreden met de inspanningen die we doen om het werk werkbaar te houden."

Uiteraard is er ook aandacht voor de specifieke noden van jongere werknemers. **PETER:** "Een voorbeeld is de verlofregeling. Normaal sluiten wij vier weken in de zomervakantie, maar voor veel jonge mensen is dat te lang. Zij willen zelf kunnen kiezen wanneer ze verlof nemen. Wel, wij hebben ervoor gezorgd dat ze maar drie in plaats van vier weken verplicht verlof moeten pakken in de vakantie en dat ze één week naar eigen keuze kunnen invullen. Op die manier kunnen ze hun verlof flexibeler inplannen. Meer vrijheid en flexibiliteit voor de werknemers, ook dat maakt deel uit van werkbaar werk."

MEER KOOPKRACHT EN VEILIGHEID OP DE WERKVLOER

Op compressoren-fabriek **Atlas Copco** (Wilrijk, Antwerpen) zien we eveneens veel sterk werk. De voorbije jaren werden daar **diverse maatregelen** genomen **om de koopkracht van de mensen te verbeteren.** **HOOFDDELEGEE SACHA CORNELIS:** "We hebben een goed cafetariaplann ontwikkeld, waarmee werknemers op een voordelige manier fietsen, wagens en multimedia kunnen aankopen. Een grote groep collega's is daar ingestapt. Wij weten natuurlijk ook dat er valkuilen zijn aan cafetariaplannen en dat ze zorgen voor minder inkomsten voor de sociale zekerheid, maar door de strenge loonwetgeving in ons land moeten we nu eenmaal creatief zijn." Dankzij de vakbond zijn de werknemers bij Atlas Copco er ook nog op andere manieren op vooruitgegaan, gaat Sacha verder: "Iedereen heeft bijvoorbeeld recht op een gratis verzekering voor ambulante zorg, waarmee tot 2.500 euro per jaar kan terugbetaald worden. Daarnaast proberen we ook om elk jaar een sterke cao 90 af te sluiten."

Niet alleen koopkracht maar ook 'veiligheid op de werkvloer' is een belangrijk aandachtspunt: "In het

"Elke werkpost in het bedrijf wordt aangepast aan de noden van de individuele werknemer. Op die manier zorgen we ervoor dat mensen het werk kunnen volhouden op een gezonde en aangename manier."

Peter Degryze

Hoofddelegee bij Sedac-Mecobel

CPBW zijn we daar veel mee bezig. We hebben onder meer gezorgd voor 'safety ambassadors', die een eerste aanspreekpunt zijn voor werknemers die problemen hebben, bijvoorbeeld met de werkdruk of met ergonomie. Via de directe leidinggevende en het CPBW wordt dan naar concrete oplossingen gezocht."

Een laatste punt dat Sacha aanhaalt, gaat over het opvolgen van de economische toestand van het bedrijf: "Ook dat is een belangrijke taak van de vakbond. Via de ondernemingsraad kijken wij naar de investeringen die hier gebeuren en naar de impact op de tewerkstelling. We houden de vinger ►

“In de ondernemingsraad kijken wij naar de investeringen die hier gebeuren en naar de impact op de tewerkstelling. We houden de vinger aan de pols en waken erover dat ons bedrijf hier nog heel lang een mooie toekomst heeft.”

Sacha Cornelis

Hoofddelegee bij Atlas Copco

aan de pols en waken erover dat ons bedrijf hier nog heel lang een mooie toekomst heeft.”

HOGERE LONEN DOOR EEN NIEUWE FUNCTIECLASSIFICATIE

Evapco (Tongeren, Limburg) is een bedrijf waar industriële koeltorens geproduceerd worden en waar 170 mensen werken. Ook daar leveren onze delegees sterk werk. We polsen bij **HOOFDDELEEGE FRANK PETERS** naar enkele mooie syndicale verwezenlijkingen: “Recent hebben wij een volledig nieuwe **functieclassificatie** op poten gezet. We hebben daar samen met de personeelsdienst negen maanden hard aan gewerkt en het

sterk geëvolueerd en het is goed dat de loonschalen mee evolueren. Het doet deugd dat we veel positieve reacties krijgen van onze collega’s.”

Naast de vernieuwde functieclassificatie, hebben onze delegees op Evapco nog andere zaken gerealiseerd die de koopkracht van werknemers een duwtje in de rug geven. Frank: “We hebben gezorgd voor een nieuw evaluatiesysteem dat beter en objectiever is dan het vorige. Binnen een bepaalde functie kun je nu meerdere keren opslag krijgen, wanneer uit een evaluatie blijkt dat je bepaalde taken uitoefent en beheerst. Dit jaar zijn we er trouwens ook in geslaagd om een veel betere cao 90 te onderhandelen.

Ons bedrijf maakt veel winst, dus het is belangrijk dat een deel daarvan terugvloeit naar de werknemers.”

FINANCIËLE ZEKERHEID IN ONZEKERE TIJDEN

De laatste vakbondsafgevaardigde die we spreken is **Bjorn Van Den Bulcke**. Bjorn werkt op **Benteler** (Gent, Oost-Vlaanderen), een toeleveringsbedrijf voor Volvo Car waar voor- en achterassen gemaakt worden. In 2016 zette Volvo de samenwerking met Benteler stop, waardoor het bedrijf moest sluiten. De onderdelen die Benteler maakt, zijn niet meer nodig voor de elektrische modellen waar Volvo Car steeds nadrukkelijker op inzet. **BJORN** vertelt: “De sluiting moest normaal gezien al een feit zijn maar ze wordt steeds uitgesteld. We leveren nog altijd werk voor Volvo – onder meer voor de hybride Volvo V60 – en er loopt momenteel een contract tot 2027. ▶

“Ons bedrijf maakt veel winst, dus het is belangrijk dat een deel daarvan terugvloeit naar de werknemers.”

Frank Peters

Hoofddelegee bij Evapco

resultaat mag er zijn. Het is nu **voor iedereen zeer duidelijk wat je moet kennen en kunnen in een bepaalde functie.** Bovendien zijn veel collega’s er ook financieel op vooruitgegaan door de nieuwe functieclassificatie. **Ons takenpakket is de voorbije jaren**

Daarna is het normaal gezien einde verhaal.”

Die **onzekerheid weegt** natuurlijk op de werknemers, **maar ABVV-Metaal heeft er alles aan gedaan om goede afspraken te maken met de directie**: “Wij hebben een goed sociaal plan onderhandeld. In de zomer van 2024 kunnen de mensen daarop intekenen en worden ze uitbetaald, maar een week daarna

kunnen ze weer bij het bedrijf in dienst komen. Op die manier bieden we financiële zekerheid in moeilijke tijden en houden we voldoende mensen aan boord. Vandaag zijn hier nog maar 55 werknemers, terwijl dat er in 2018 nog 250 waren. Ondertussen blijven wij ons werk doen: mensen helpen en informeren, de sluiting opvolgen, een goede cao 90 onderhandelen, enzovoort.”

“We hebben een goed sociaal plan onderhandeld. Op die manier bieden we financiële zekerheid in moeilijke tijden.”

Bjorn Van Den Bulcke

Vakbondsafgevaardigde bij Benteler

Conclusie

De rode draad doorheen bovenstaande verhalen is duidelijk: **onze militanten en delegees leveren stuk voor stuk sterk**

werk. Of het nu gaat over koopkracht, werkbaar werk of veiligheid op de werkvloer, op de mensen van ABVV-Metaal kun je rekenen! De sterke verwezenlijkingen van onze metallo's komen er echter niet vanzelf. Ze zijn het resultaat van hard werken en

niet opgeven. Van vallen, opstaan en weer doorgaan. **De drijfveer is telkens dezelfde: opkomen voor meer rechtvaardigheid en solidariteit en zorgen dat de werknemers krijgen waar ze recht op hebben.**

Da's
**STERK
WERK.**
ABVV-METAAL.

24

sociale
verkiezingen

25:47 / 35:33

Ontdek **HIER** de introductievideo
voor de sociale verkiezingen **of**
scan de **QR-code**

Op bezoek bij onze metallo's in de maatwerkbedrijven!

In het zuiden van West-Vlaanderen worden de arbeiders in de maatwerkbedrijven vertegenwoordigd door ABVV-Metaal. Het gaat om volgende vier ondernemingen: 't Veer, Mariasteen, Westlandia en Waak. Alles bij elkaar werken er zo'n 5.000 mensen, waarvan een groot deel kampt met fysieke en/of mentale problemen. Deze werknemers worden elke dag opnieuw met hand en tand bijgestaan door sterke delegees en militanten. Wij brachten een bezoek aan deze maatwerkbedrijven en spraken met onze metallo's ter plaatse. Wat is hun verhaal? Waarom zetten ze zich in voor hun collega's? Wat willen ze bereiken? Het antwoord op deze vragen lees je hier.

EERSTE HALTE – MARIASTEEN

Op Mariasteen in Roeselare werken ruim duizend mensen, waarvan 800 doelgroepwerknemers met een grote

afstand tot de arbeidsmarkt. Het bedrijf is actief in sectoren zoals metaal, voeding, hout en groendienst. **Onze hoofddelegee ter plaatse is Patrick Schoonheere.** Patrick werkt in de metaalafdeling (elektro-montage), die opdrachten uitvoert voor onder meer de metaalbedrijven Deltalight en Modular.

“Mariasteen heeft betere tijden gekend”, steekt Patrick van wal. “Er is veel tijdelijke werkloosheid en daar zijn vooral de minder sterke werknemers het slachtoffer van. Zij stempelen vaker dan hun collega's met meer vaardigheden en dat laat zich voelen in de portemonnee van die mensen, zeker omdat de lonen in onze sector sowieso al laag zijn.”

De hoge tijdelijke werkloosheid is eenvoudig te verklaren. Als er in de bedrijven waarvoor Mariasteen opdrachten uitvoert minder werk is, dan is er hier ook minder werk. Vreest Patrick dan voor ontslagen, wanneer de werkloosheid nog lang aanhoudt?

PATRICK: “Nee, we hebben garanties gekregen dat niemand ontslagen wordt. We zijn nog altijd een vzw waar de creatie van sociale tewerkstelling

“Het invoeren van maaltijdcheques op ons bedrijf is een mooie syndicale overwinning.”

Patrick Schoonheere

Hoofddelegee bij Mariasteen

centraal staat. Ik heb hier nog nooit ontslagrondes meegemaakt. Ik moet daar wel aan toevoegen dat ik ook nog nooit heb meegemaakt dat hier zoveel tijdelijke werkloosheid was.”

Met welke problemen krijgt vakbond op Mariasteen zoal te maken?

PATRICK: “Heel wat mensen die hier werken, hebben het moeilijk om financieel rond te komen. Zoals gezegd liggen de uurlonen hier laag – sommige mensen verdienen nog geen

12 euro per uur. In combinatie met de werkloosheid, hakt dat er zwaar in. **Onze werkgever heeft veel aandacht voor die armoedeproblematiek.** Zo worden er vaak voorschotten op het loon betaald en zijn er strikte betaalkalenders voor bijvoorbeeld het vakantiegeld en de ecocheques. Maar fundamenteel los je de problemen daar niet mee op. Als vakbond proberen we zo veel mogelijk te helpen, maar **veel meer dan ondersteunen, doorverwijzen en luisteren kunnen we niet doen.**

Toch heeft de vakbond op Mariasteen ook enkele concrete verbeteringen kunnen afdwingen voor de mensen.

PATRICK: "We zijn erin geslaagd om maaltijdcheques in te voeren. Het bedrag is met 2,23 euro laag, maar de werkgever wilde liever alles in ecocheques steken. Maaltijdcheques zijn natuurlijk veel interessanter want je kunt ze gebruiken om eten te

kopen. Het invoeren van maaltijdcheques is dus een mooie syndicale overwinning en in de toekomst gaan we proberen om het bedrag nog verder op te trekken."

Tot slot is Patrick ook al bezig met de sociale verkiezingen in 2024.

PATRICK: "Binnenkort zitten we samen met onze secretaris Yves (Allewaert) om dat te bespreken. We moeten eerst weten hoeveel mandaten er te verdelen zijn want de tewerkstelling is de laatste jaren sterk toegenomen. Dan start de zoektocht naar nieuwe kandidaten. Dat is niet gemakkelijk, maar we gaan er zoals altijd volledig voor gaan."

TWEDE HALTE – 'T VEER

't Veer in Menen is het tweede maatwerkbedrijf dat we bezoeken. Opggericht in 1984 als een project van het Psychiatrisch Centrum Menen, stelt het bedrijf vandaag bijna 700 mensen tewerk. Er zijn diverse afdelingen waaronder metaal- en houtbewerking, recyclage, confectie en assemblage. **Nathalie Puype is er hoofddelegee voor ABVV-Metaal.** Ze is al vijftien jaar syndicaal actief en ze weet nog goed hoe het allemaal begon: "Op een dag in 2008 was het heel koud en de chauffage werkte niet. Omdat we niet deftig konden werken, heb ik het woord gevoerd naar de leidinggevende toe. Daarna zeiden de collega's dat ik moest opkomen tijdens de sociale verkiezingen. Ik ben op de lijst gaan staan en werd verkozen. In het begin was het niet gemakkelijk. Ik moest alles leren: wat is een delegee? Wat moet die allemaal doen? Hoe werkt een ondernemingsraad? Vandaag hebben we een sterke ploeg en hebben we

een mandaat in alle organen. Daar ben ik fier op. Ik geef trouwens ook les als animator in de vorming van het ABVV. Ook dat is iets waar ik trots op ben."

"Delegee zijn op 't Veer betekent hard werken", zegt Nathalie. "Er zijn kleine en grote problemen. Er werken hier meer dan 500 doelgroepwerknemers en allemaal hebben ze hun eigen ▶

"Soms houdt de hoge werkdruk meerdere weken aan en dan zien we mensen blokkeren."

Nathalie Puype

Hoofddelegee bij 't Veer

“Alles is veel innovatiever en technologischer geworden. Voor sommige maatwerkers is het moeilijk om daarin mee te groeien.”

Kim Cossement

Nieuwe hoofdafgevaardigde bij Westlandia

verhaal. Ze hebben zeer **veel vragen, bijvoorbeeld over hun statuut, pensioen of ziekte.** Dat zijn vaak complexe dossiers die we samen met onze secretaris Yves en adviseur Birgitte zo goed mogelijk opvolgen.”

Daarnaast is ook de werkdruk regelmatig een issue.

NATHALIE: “Het tempo ligt misschien wat lager dan in reguliere fabrieken maar de mensen die hier werken kunnen ook minder aan. Er ontstaan vooral problemen als onze opdrachtgevers – andere bedrijven waarvoor wij werken – druk zetten om bepaalde doelstellingen te halen. Als dat voor een paar dagen is, dan gaat het nog, maar soms houdt die verhoogde werkdruk weken aan en dan zien we veel mensen blokkeren. Het bedrijf houdt daar wel rekening mee, maar we moeten ook economisch rendabel blijven. Dat is een moeilijke spreidstand.

Ook over de lonen klagen de collega's.

NATHALIE: “Wij voelen zeer goed dat we veel moeten werken voor een beperkt loon. Er zijn mensen die op enclaves werken in andere bedrijven en daar moeten ze even hard werken als de vaste werknemers, maar ze verdienen

wel vier à vijf euro per uur minder.”

Los van deze problemen komen de mensen hier wel graag werken.

NATHALIE: “Ze zijn bezig en voelen zich nuttig. Zeker als ze in een enclave werken op een groot bedrijf zijn ze fier. Sommige collega's zijn zwaar ziek geweest of zijn invalide. Dan is het niet evident om te werken, maar toch zijn ze hier graag. Liever dit dan de hele tijd alleen thuis te zitten.”

DERDE HALTE – WESTLANDIA

In Ieper ligt het maatwerkbedrijf Westlandia. Een kleine 900 werknemers werken er in diverse afdelingen waaronder metaal, elektromontage, verpakking en voeding. Een belangrijke klant van het bedrijf is weefgetouwenproducent Picanol.

We spreken met Kim Cossement (42 jaar), die al 17 jaar op het bedrijf werkt en in 2024 voor de derde keer zal deelnemen aan de sociale verkiezingen.

KIM: “Ik ben al meer dan tien jaar actief als militant, maar heb mij pas de laatste vier jaar echt syndicaal geëngageerd.

Daarvoor was ik te druk bezig met mijn gezin en met het behalen van mijn middelbaar diploma. Sinds oktober vorig jaar heb ik een effectief mandaat in de OR en binnenkort volg ik onze hoofddelegee Mario op, die op pensioen gaat.”

Kim wordt dus binnen enkele maanden de nieuwe hoofdafgevaardigde voor ABVV-Metaal op Westlandia en daar heeft hij veel zin in.

KIM: “Het is niet evident om in de voetsporen van Mario te treden maar ik ga het doen op mijn manier.”

Hoe zou Kim zichzelf omschrijven?

KIM: “Ik ben geen tafelspringer, maar wel iemand die naar oplossingen zoekt en probeert om conflicten te vermijden. Luisteren naar elkaar, respect

voor andere meningen en een goede dienstverlening, zijn dingen die ik superbelangrijk vind. Daarnaast probeer ik altijd zo goed mogelijk voorbereid te zijn wanneer er een vergadering is. Alleen zo kun je meepraten met de werkgever en dingen doen die goed zijn voor de werknemers.”

ABVV-Metaal op Westlandia heeft aan heel wat realisaties bijgedragen waar de collega's wel bij varen.

KIM: “We hebben veel inspanningen geleverd om de koopkracht van de mensen te verbeteren – ook al blijven de lage lonen een probleem voor veel mensen. Zo hebben we hier **maaltijdcheques van acht euro** onderhandeld **en een goede, haalbare cao 90** afgesproken.”

Wanneer Kim terugblijkt op de voorbije jaren, valt het op dat de complexiteit van het werk in de maatwerkbedrijven alleen maar is toegenomen.

KIM: “**De eenvoudige taken zijn hier al lang verdwenen.** Simpele activiteiten – waarvoor je geen grote machines nodig hebt – worden vandaag bijvoorbeeld gedaan door gedetineerden in de gevangenis. In de maatwerkbedrijven van vandaag worden las- en elektriciteitswerken gedaan en worden bijvoorbeeld laadpalen geassembleerd. Alles is veel innovatiever en technologischer geworden. Het is belangrijk om dat te beseffen. Voor sommige maatwerkers is het moeilijk om daarin mee te groeien.”

Tot slot nog dit: dat Kim vandaag een van onze hoofdafgevaardigden is, is allerminst vanzelfsprekend.

KIM: “Ik groeide op in een moeilijke thuissituatie, met depressies en psychiatrische problemen tot gevolg. Als ik zie welke weg ik heb afgelegd, mag ik best tevreden zijn. Ik heb mijn diploma middelbaar onderwijs behaald, een gezin gesticht en **zet mij elke**

dag in voor betere werkomstandigheden voor mijn collega's.”

VIERDE HALTE – WAAK

WAAK in Kuurne is het laatste maatwerkbedrijf dat we bezoeken. Daar zijn zo'n 1.500 doelgroepwerknemers aan de slag in heel uiteenlopende activiteiten (assemblage, montage, verpakkingen ...). Onze **hoofdafgevaardigde is Patrick D'hondt:** “Wij zijn de kleinste vakbond op het bedrijf, maar wel de meest actieve. We zijn zeer aanwezig op de werkvloer en zetten sterk in op dienstverlening. We zorgen ervoor dat de collega's geholpen worden en dat ze in orde zijn met alle documenten en administratie.”

Het helpen van doelgroepwerknemers met hun administratie is geen overbodige luxe.

PATRICK: “Sommige collega's kunnen heel slecht lezen en schrijven en **vinden hun weg niet in de vaak complexe administratie**, bijvoorbeeld in het geval van tijdelijke werkloosheid of progressieve werkhervatting. Er werken hier mensen met mentale problemen of met een laag IQ. Voor hen is dat allesbehalve evident. Er zijn hier trouwens ook veel anderstalige nieuwkomers en ook zij kunnen alle hulp gebruiken om hier hun draai te vinden.” ▶

“We zijn zeer aanwezig op de werkvloer en zetten sterk in op dienstverlening.”

Patrick D'hondt

Hoofdafgevaardigde bij Waak

Patrick is zeer tevreden over de ondersteuning vanuit ABVV-Metaal.

PATRICK: "We kunnen altijd rekenen op onze vakbondssecretaris Yves en op onze adviseur Birgitte. Als ik bel, word ik altijd direct geholpen. Ze kennen de maatwerksector ook goed, ook al zijn er grote verschillen met de metaalsectoren. Ze **weten goed wat er leeft bij de mensen in de maatwerkbedrijven** en wat de uitdagingen zijn."

Wanneer we vragen naar die uitdagingen moet Patrick niet lang nadenken.

PATRICK: "Er moet hier best hard gewerkt worden – net zoals in een 'normaal' bedrijf – en dat is voor veel mensen niet evident. Sommigen hebben het moeilijk met het werktempo. Er wordt hier gewerkt met een soort lichten-systeem. Als er een groen licht brandt aan je werkpost dan ben

je goed bezig. Maar als het licht op oranje of rood springt, dan werk je niet snel genoeg en mag je het gaan uitleggen. Dat systeem legt veel druk op de mensen en **voor sommigen wordt de lat simpelweg te hoog gelegd**. Daarnaast leeft ook de koopkrachtkwestie heel hard. De lonen zijn hier laag – te laag wat mij betreft – maar dat heb je in de andere maatwerkbedrijven waarschijnlijk ook al gehoord."

LAATSTE HALTE – DRIE DINGEN OM TE ONTHOUDEN!

1.

Onze delegees en militanten in de maatwerkbedrijven geven elke dag opnieuw het beste van zichzelf. Ze leveren – net zoals al onze andere metallo's – sterk werk. Vaak gebeurt dat in uitdagende omstandigheden. Veel werknemers in maatwerkbedrijven kampen met diverse mentale en/of

gezondheidsproblemen en dat vereist een behoedzame aanpak.

2.

Koopkracht en werkbaar werk zijn grote en belangrijke uitdagingen in de maatwerksector. De lonen zijn laag, terwijl er evengoed hard moet gewerkt worden. Voor een grote groep mensen blijft het werktempo voor problemen zorgen.

3.

In de maatwerkbedrijven worden al lang niet meer uitsluitend eenvoudige activiteiten gedaan. De digitalisering heeft zich ook in deze sector doorgezet. Het werk is de voorbije jaren complexer en moeilijker geworden. Opleiding en begeleiding van werknemers zijn dus zeer belangrijk.

Wat zijn maatwerkbedrijven?

Maatwerkbedrijven – vroeger omschreven als beschutte en sociale werkplaatsen – stellen mensen tewerk die niet terechtkunnen in het 'reguliere' arbeidscircuit.

In Vlaanderen zijn er 67 maatwerkbedrijven en samen tellen ze ongeveer 22.000 werknemers. Het gaat daarbij in de eerste plaats om mensen met fysieke of psychische beperkingen (zoals een arbeidshandicap, gezondheids- of persoonlijke problemen).

De activiteiten van de maatwerksector zijn zeer divers: groenzorg, houtbewerking, voeding en textiel, maar ook recyclage, elektronica en metaalbewerking.

In het zuiden van West-Vlaanderen zijn de maatwerkbedrijven nauw verstrengeld met de metaalindustrie. En dat is ook de reden waarom deze bedrijven onder de bevoegdheid van ABVV-Metaal

vallen. Een groot aantal maatwerkers is actief voor metaalbedrijven zoals Sadef, Picanol, Thermote & Vanhalst (TVH), Delta Light en nog vele andere.

Heel wat mensen werken zelfs structureel op de terreinen van deze bedrijven in zogenaamde enclaves, waar ze taken uitvoeren zoals het sorteren van metaalafval, het assembleren van onderdelen of het maken van kabelbomen.

OP ZAK van de maatwerkbedrijven

Alles weten over de loon- en arbeidsvoorwaarden in de maatwerksector (PC 327.01)? Zoek niet verder! In deze OP ZAK leggen we alles voor jou uit.

Da's
STERKWERK.
ABVV-METAAL.

De vakbond met een ijzersterk verhaal en straffe standpunten: da's ons sterk rood.

ABVV-METAAL,
da's pas een vakbond.

#sterkwerk #sv2024
abvvmetaal.be/sociale-verkiezingen

sociale
verkiezingen

24

Struikelstenen voor de oorlogsslachtoffers Mercantile Marine Engineering

Op 14 juli 2023 vond op scheepswerf Engine Deck Repair de jaarlijkse herdenking plaats van de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Naast het monument in de haven, houden nu ook zeven struikelstenen in Antwerpen de herinnering levendig. En dat is dankzij initiatiefnemer en ex-scheepshersteller Michel Moorkens. We brachten hem samen met voormalig secretaris Eddy Goovaerts voor een gesprek.

VERHALEN DOORVERTELLEN

MICHEL MOORKENS: "De grote verhalen van de Tweede Wereldoorlog

kent iedereen: over Hitler en de concentratiekampen. Maar er zijn zo veel andere verhalen die zelden nog worden verteld. Bijvoorbeeld die over het verzet, over de arbeiders in de bedrijven en over de rol van de vakbonden. En als verhalen niet meer verder worden verteld, dreigen ze verloren te gaan. Daarom blijft die herdenking bij Engine Deck Repair vandaag zo belangrijk."

OORLOGSMONUMENT MERCANTILE MARINE ENGINEERING

Tijdens de oorlog pakte het Duitse leger een groep bedienden en scheepsherstellers van het toenmalige Mercantile Marine Engineering op, als revanche voor hun activiteiten in het verzet. Ze kwamen via de gevangenis in de Antwerpse Begijnenstraat en daarna Breendonk in het Oostenrijkse concentratiekamp Mauthausen terecht, waar ze werden vermoord. Enkele anderen overleden bij de bevrijding

van de haven van Antwerpen. **Om de slachtoffers te herdenken, maakte beeldhouwer Simon Goossens een monument.** Mercantile Marine Engineering werd later Antwerp Ship Repair en is intussen overgenomen door Engine Deck Repair dat in handen is van MSC.

WE BRENGEN ZE THUIS

Michel Moorkens is al heel zijn carrière syndicaal actief en werkte eind jaren '80 als scheepshersteller voor Antwerp Ship Repair.

“Met de struikelstenen brengen we een persoonlijk eerbetoon aan de scheepsherstellers die stierven tijdens de Tweede Wereldoorlog.”

Michel Moorkens

Ex-scheepshersteller

MICHEL: “Eén keer per jaar de verzetsstrijders herdenken was voor mij niet genoeg. Maar ik wist niet direct hoe het anders kon. Tot ik in Berlijn die **struikelstenen** zag. In Deurne bestond al een burgerinitiatief dat voor heel wat herdenkingsstenen zorgde. Dat wilde ik ook. Intussen liggen er al 7 van de 28 stenen met het opschrift ‘Verzetsman en scheepshersteller’, de naam, geboorte- en overlijdensdatum. We leggen de struikelstenen bij het adres waar ze woonden. Zo brengen we de mensen symbolisch weer thuis. Het is een mooi gebaar dat je je moet buigen om ze te kunnen lezen: een teken van respect.”

NOOIT VERGETEN

Voor de financiering van de struikelstenen zorgt ABVV-Metaal Antwerpen. **VOORMALIG SECRETARIS VAN ABVV-METAAL ANTWERPEN EDDY**

100.000 STOLPERSTEINEN IN EUROPA

Loop je in Antwerpen rond, dan kun je ze niet missen: de **struikelstenen of Stolpersteinen, kleine gedenktekens op het voetpad als herinnering aan de slachtoffers van de Tweede**

GOOVAERTS: “We zetten onze schouders onder het initiatief om mensen wakker te schudden. Er gebeurt zo veel rondom ons: de groei van extreemrechtse partijen in Europa, de ramkoers van Rusland ... Mensen hebben de neiging om zich afzijdig te houden, terwijl ze zich nu juist moeten laten horen. Tegen geweld en tegen extreemrechts. Voor solidariteit en voor kameraadschap.”

Naast het project van de struikelstenen herdenkt ABVV-Metaal Antwerpen ook elk jaar in mei de moord door een rechts-extremistische verkiezingskandidaat op Theophile Pot en Adolph Grijp in 1936, twee socialistische vakbondsmilitanten. Dit jaar volgt er nog een studiereis naar de concentratiekampen in Polen. Michel Moorkens gaat mee als gids.

Wereldoorlog. Het initiatief startte als kunstproject van de Duitser Gunter Demnig. Intussen vind je in heel Europa meer dan 100.000 van die gedenkassen terug. In België werd de eerste struikelsteen in 2009 gelegd. Intussen liggen er een 190-tal stenen.

VAN SCHEEPSHERSTELLER NAAR VERHALENVERTELLER

Michel Moorkens geeft regelmatig lezingen over het leven in de fabrieken tijdens de oorlog en de rol van de vakbonden in het verzet. Stuk voor stuk persoonlijke verhalen, mondeling overgeleverd en nergens in de boeken terug te vinden.

MICHEL MOORKENS: “Een van de vrouwen die ik mocht ontmoeten, was Fieke. Ze leerde in het begin van de oorlog een jonge man kennen, sloot zich aan bij het verzet, maar werd al snel opgepakt. In Ravensbrück, een concentratiekamp voor vrouwen, bleek ze zwanger te zijn. Dankzij de andere vrouwen zette ze in het kamp een gezonde baby ter wereld en kon ze borstvoeding geven. Ze werd bevrijd door het Rode Leger en kwam uiteindelijk weer thuis. Haar verhaal is een verhaal van doorzetting en solidariteit.”

“Tijdens mijn lezingen vertel ik ook het verhaal van de vakbonden: hoe belangrijk ze waren voor het verzet. Zo legden in 1941 bijna 100.000 mijnwerkers en metaalarbeiders in België het werk neer als kritiek op de Duitse bezetter. Die staking begon bij een optocht van vrouwen uit de staalfabriek Cockerill in Seraing. En uit die stakingsbeweging ontstonden de Syndikale Strijdkomitees die het werk in de fabrieken saboteerden – tegen de Duitsers. Zoals de vakbonden zich toen hebben gemanifesteerd, solidair met de arbeiders en tegen extreemrechts, zo moeten ze zich vandaag ook laten gelden.”

INTERVIEW MET AUTEUR & ACTIVIST
DOMINIQUE WILLAERT

Luisteren, helpen en houvast bieden

Auteur en activist Dominique Willaert trok vier maanden door de Denderstreek om te achterhalen waarom het Vlaams Belang er zo populair is. Zijn conclusie: mensen willen gewoon gehoord worden. En daar kunnen we als vakbond heel wat aan doen, op de werkvloer en via onze vormingen.

IEDER ZIJN KIJK OP DE WERKELIJKHEID

DOMINIQUE WILLAERT: "Ik groeide op in Menen, in een trots arbeidersgezin. Mijn vader werkte in een fabriek vlak over de Franse grens, waar ook heel wat Marokkanen en Tunesiërs werkten. En mijn moeder was actief in het verenigingsleven. Een buurt vol diversiteit vonden we normaal. Het sociale engagement en de strijd voor sociale rechtvaardigheid kreeg ik vast en zeker van hen mee."

In die tijd kon je nog niet kiezen tussen schermen of programma's. Dus keek het hele gezin elke avond samen naar het nieuws, Panorama en de reportages van Maurice De Wilde. Mijn oma woonde toen nog deels bij ons. En die drie generaties – mijn oma, mijn ouders en ikzelf – keken allemaal op een andere manier naar de werkelijkheid. Met heel wat discussies tot gevolg.

Die gezinsmomenten waren, denk ik, de beste opvoedkundige lessen die ik kon krijgen. Door eigen ervaringen kijkt iedereen anders naar wat er om ons heen gebeurt. Dat kan botsen en niemand heeft het grote gelijk. Maar **als je leert luisteren naar elkaar en respect hebt voor elkaar, is samenleven perfect mogelijk.**"

GEEN IDEOLOGISCHE STEM, MAAR EEN VERLIESSTEM

Eind 2022 trok Dominique Willaert vier maanden door de Denderstreek, een regio waar het Vlaams Belang al jaren monsterscores behaalt. Hij sprak er met de inwoners in de sociale woonwijken, cafés en stationsbuurten, om te kunnen begrijpen waarom extreemrechts er zo populair is. Migratie kwam zeker aan bod. De mensen vertelden hoe ze in korte tijd geconfronteerd werden met andere culturen en talen, en dat ze daar

“Veel mensen kiezen niet vóór het Vlaams Belang, maar tégen de miserie en een politiek die hen achterlaat.”

Dominique Willaert

Auteur en activist

niet in werden begeleid. Maar nog veel vaker ging het over de persoonlijke 'miserie'.

DOMINIQUE: “Mensen stapelen verlieservaringen op. Ze hebben moeite om de rekeningen te betalen en de woningprijzen lopen de spuigaten uit. Ze **voelen zich in de steek gelaten:** lokale winkels sluiten, bankfilialen verdwijnen en vakbondskantoren centraliseren. Er zijn alsmaar minder ontmoetingsplaatsen waar mensen hun hart kunnen luchten. En de postbode heeft allang geen tijd meer voor een praatje. Ook de publieke dienstverlening kalft af. Wil je iets regelen? Dan moet dat allemaal digitaal. De digitale geletterdheid wordt gigantisch overschat. Vroeger ging je langs in het kantoor om de hoek, je deed je verhaal en je werd geholpen. Dat is er niet meer. Politiek dienstbetoon mag dan intussen een wat negatieve bijklank hebben, voor veel mensen was die hulp wel enorm waardevol. Vanuit die boosheid gaan veel stemmen naar extreemrechts.”

WEG MET HET VINGERTJE

“Tijdens mijn gesprekken in de Denderstreek beweerde een man dat de helft van de bewoners in zijn wijk vreemdeling was. Ik heb de dag erna naar de sociale huisvestingsmaatschappij gebeld om dat na te vragen. Dat bleek 18 % te zijn. Maar toen ik met dat cijfer terugging naar die man, antwoordde die: 'Typisch een linkse reactie!' Hij had gelijk. We willen te veel bewijzen met cijfers, en we zeggen tegen mensen dat ze niet zus of zo mogen stemmen. Maar **dat strenge vingertje werkt averechts.**

Heel wat mensen zijn kwaad en ongelukkig, teleurgesteld omdat het leven tegenvalt. Dan moet je niet wapperen met statistieken. Dan moet je geen kritiek geven op de Vlaams

Belang-kiezers. Dan moet je luisteren, in dialoog gaan en een alternatief van geborgenheid en nabijheid bieden.”

MEER BETROKKENHEID EN PUBLIEKE DIENSTVERLENING

“Wil links een tegenwicht bieden tegen de verrechtsing? Dan moeten de politiek en het middenveld weer zórgen voor de mensen. Kijk naar de Vlaams-nationalistische partij van Guy D'haeseleer: Forza Ninove. Ze houden elke zaterdag een zitdag om mensen te helpen en delen schoolpakketten en voedselpakketten uit aan gezinnen die het moeilijker hebben. Regelmatig organiseren ze familie-uitstappen en eetfestijnen. En de partij gaat in de stad van deur tot deur. Heel zichtbaar, heel zorgend. Of zie hoe Tom Van Grieken van het Vlaams Belang in een video een hart onder de riem stak van de boeren bij het stikstofdossier.

Los van de ideologische ideeën van die partijen: je kunt niet tegen die initiatieven zijn. Mensen willen geen grote politieke beloften of geen plat populisme. Ze willen gewoon dat er iemand naar hen luistert en hen helpt, vaak met kleine praktische dingen.” ▶

**VLAAMS
BELANG**

NORMALISERING VAN EXTREEMRECHTS IS NIET OKÉ

“Ik voeg er wel een belangrijke ‘maar’ aan toe. Dialoog is belangrijk, empathie ook, maar dat betekent niet dat je elk idee moet goedkeuren. De normalisering van extreemrechts is gevaarlijk. Dat Tom Van Grieken dweept met Orban, Theo Francken op sociale media #opkuisen gebruikt en Filip De Winter een bezoek brengt aan de Griekse neonazistische partij Gouden Dageraad, is absoluut niet oké. En dat moeten we durven te zeggen.”

HOUVAST GEVEN

“De verzuiling is misschien niet meer van deze tijd, maar ze zorgde wel voor bescherming en een solidariteitsgevoel van wieg tot graf: de jeugdbewegingen, de Boerinnenbond, de volkshuizen, het fabrieksvoetbal, de toneelverenigingen ... Het waren hulplijnen, uitlaatkleppen, **sociale netwerken waar mensen terecht konden. Die houvast is grotendeels weggefallen.** Dus als we mensen terug willen halen uit het kamp van het Vlaams

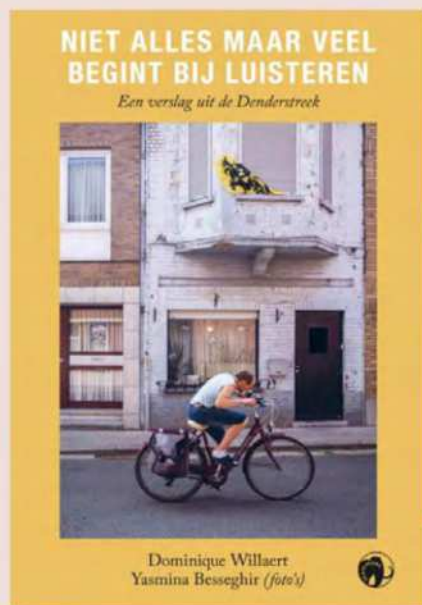
Belang, dan hebben we ook materiële infrastructuur nodig: plaatsen waar mensen samen kunnen komen, waar er activiteiten zijn. Een vakbond kan daar een groot verschil maken. Omdat die de infrastructuur altijd al had en zo dicht bij de mensen staat.”

NOOD AAN GOEIE VERTELLERS

“Er is nog een andere manier waarop vakbonden het verschil kunnen maken: via de vormingen. Militanten krijgen er belangrijke informatie mee. Over de reden van bestaan van de vakbonden, de sociale zekerheid, de rechten van de werknemers en sociale rechtvaardigheid. Die vakbondsvormingen hebben een duurzaam effect op het mens- en maatschappijbeeld. Maar om die kennis verder te verspreiden, heb je goeie vertellers nodig. **Vertellers – delegees – die tussen de mensen op de vloer staan, die luisteren naar de problemen van de mensen en met hen in dialoog gaan.** Niet op een feitelijke, rationele manier, maar emotioneel van mens tot mens.”

WIE IS DOMINIQUE WILLAERT?

- **Theater- en filmmaker:** hij richtte Gents cultuurhuis Victoria Deluxe op en regisseerde films en documentaires zoals *Somer*, *De wet van het dorp* en *crISEs UP*.
- **Auteur en columnist:** in 2022 bracht Dominique *Dansen op een ziedende vulkaan* uit, een boek over de groeiende frustraties in de samenleving en manieren om het tij te keren. Hij is ook columnist bij *Sampol*.
- **Activist:** Dominique Willaert is actief bij onder andere Hart boven Hard en de 8 meicoalitie.

Op **22 september** komt het nieuwe boek van Dominique Willaert uit bij Mammoet - Imprint (Drukkerij EPO): *Niet alles maar veel begint bij luisteren. Een verslag uit de Denderstreek.*

Te koop via deze [link](#).

Het schooljaar 2023-2024 is een bijzonder schooljaar!

Het schooljaar 2023-2024 is een bijzonder schooljaar omdat in dit schooljaar ook de sociale verkiezingen 2024 zullen plaatsvinden. Voor de verschillende vormingsdiensten van het ABVV is dit de hoogconjunctuur van de syndicale opleidingen, zo ook voor Vorming 360 die instaat voor de opleidingen van nieuwe militanten en ervaren delegees in de metaal- en transportsector.

Vier jaar geleden zijn de nieuwe kandidaten van de sociale verkiezingen 2020 voor ABVV-Metaal gestart met hun **syndicaal opleidingstraject bij Vorming 360**. Een traject van vier jaar waarin zij stuk voor stuk gemotiveerde en mondige vakbondsmilitanten zijn geworden, die de belangen van hun collega's kunnen verdedigen.

Bij de nakende sociale verkiezingen, zoals binnenkort in mei 2024, starten wederom vele nieuwe militanten en verkozenen een vormingstraject. Ook zij mogen rekenen op Vorming 360 om van hen weerbare militanten te maken die gesterkt door kennis en inzichten hun

vrouwte of mannetje weten te staan in de praktijk van het vakbondswerk.

Syndicale vorming bij Vorming 360 staat voor kort en krachtig militanten vormen door hen de nodige kennis en vaardigheden bij te brengen zodat ze binnen de kortste keren op een doeltreffende manier hun syndicale opdracht ter harte kunnen nemen in dagdagelijkse praktijk. Als zelfstandige basismilitant op de werkvloer, als proactieve mandaatdrager in de OR, CPBW of SA. Maar onze vorming is meer dan dat! Vorming volgen geeft je als militant ook en vooral de gelegenheid om **(nieuwe) kameraden** uit je eigen sector te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. Op die manier kun je leren van elkaar.

Niet alleen nieuwe kandidaten maar ook de meer ervaren delegees kunnen bij Vorming 360 terecht om gesterkt richting de sociale verkiezingen 2024 te gaan. Als vormingsdienst gaan we een rijk gevulde vorming geven die jou wegwijz zal maken in alle aspecten van de sociale verkiezingen.

NA HET VOLGEN VAN DE MODULEVORMING ROND SOCIALE VERKIEZINGEN, GA JE PERFECT WETEN:

- wat jouw blinde vlekken zijn;
- hoe je het ABVV kunt versterken met nieuwe kandidaten;
- hoe de verkiezingskalender er uitziet;
- wat de voornaamste syndicale actiepunten zijn in de procedure;
- wat jouw rechten zijn in het kiesbureau;
- hoe je actief kunt deelnemen aan de campagne;
- hoe je de collega's kunt overtuigen om het ABVV te stemmen.

Kortom, een onmisbare vorming die je zeker en vast gaat helpen om een goede uitslag te behalen met de SV2024 op jouw bedrijf!

Wil je meer weten over ...? Neem gerust contact op met je ABVV-Metaal-secretaris of raadpleeg het vormingsaanbod online.

Dus ja, schooljaar 2023-2024 is een bijzonder schooljaar voor elke nieuwe militant en ervaren delegee van ABVV-Metaal. We zullen jullie met open armen en een gevuld vormingsaanbod ontvangen.

Tot binnenkort in een van onze vormingen.

De wet van de solidairste

Jean Paul Van Bendegem

Wiskundige en filosoof

Wat een vreemde titel, hoor ik de lezer denken. Het is bovendien normaal om dat te denken, want een eenvoudige zoektocht op Google Chrome levert voor 'De wet van de solidairste' exact nul resultaten terwijl 'De wet van de sterkste' een indrukwekkende 94.500 'hits' laat zien. Toch wil ik in deze column bepleiten dat het omgekeerd hoort te zijn. We zouden de wenkbrauwen moeten fronsen bij die tweede wet en de eerste als evident beschouwen.

Laat ik van start gaan met die fameuze wet van de sterkste. Allereerst moet ik opmerken dat men heel vaak die wet koppelt aan de evolutietheorie van de bekende bioloog Charles Darwin (1809-1882). In 1859 publiceerde hij zijn hoofdwerk over de oorsprong van de soorten, *On the origin of species*. Wat wij vandaag kennen als de evolutietheorie staat daar al te lezen en in twee zinnen komt het neer op dit. Levende wezens proberen zich aan te passen aan een omgeving. Sommigen lukt dat, anderen niet. Zij die overleven maken een volgende generatie maar daar zit 'speling' op, de

nakomelingen zijn niet identiek met de ouders, er is variatie. Sommige nieuwkomers zullen daardoor beter aangepast zijn aan die omgeving en zo geraken ze op elkaar 'afgestemd'. Volgt daaruit dat het altijd de sterkste is die overleeft? In geen geval.

Twee voorbeelden. De sterkste heeft vaak meer energie nodig om te overleven terwijl de zwakkere met veel minder kan toekomen en daardoor extremere omstandigheden beter kan overleven. Of de zwakkere kan zich zo goed vermommen dat de sterkste die nooit weet te vinden. Dat is ook de reden dat 'De wet van de sterkste' bij Darwin niet voorkomt maar wel 'De wet van de meest aangepaste'.

Het komt daarentegen wel voor bij filosoof en socioloog Herbert Spencer (1820-1903) die de wet gebruikte om een maatschappij te verdedigen waar iedereen tegen iedereen concurreert, zeg maar vecht, en de sterkste het altijd zal halen. Het is een allesbehalve vrolijk mensbeeld, als ik even cynisch mag zijn. Het was recent nog eens te horen in een lied van zanger Oliver Anthony in de Verenigde Staten van Amerika: waarom zou ik moeten betalen voor de gezondheidszorg van een ander? Moet ik eraan toevoegen dat Anthony (ver) ter rechterzijde dient gesitueerd te worden? Let wel, het is geen nieuwe gedachte. Filosoof Thomas Hobbes (1588-1679) sprak al over de mens als een wolf voor de medemens. Zo staan we elkaar voortdurend naar het leven in een eeuwige, bloederige strijd verward (en ik noteer dat Hobbes niet veel afwist van het gedrag van

wolven). Uit zo'n visie volgt dat er geen maatschappij kan bestaan want er zijn alleen maar individuen (met misschien een beetje familie). Iedereen herinnert zich nog de curieuze woorden van de voormalige Britse premier Margaret Thatcher, alias de Iron Lady: "There is no such thing as society!" Uit zo'n visie volgt onvermijdelijk dat solidariteit geen 'natuurlijke' zaak is maar aan de mensen dient opgelegd te worden. Werkelijk?

Ik keer even terug naar Darwin. Staat 'De wet van de meest aangepaste' vormen van solidariteit in de weg? Het antwoord is negatief. Wat ik nog niet heb vermeld, is dat de **zwakkeren zich** ook kunnen **organiseren en samenwerken om de sterksten aan te kunnen**. Talloos zijn de voorbeelden in de biologie waar beestjes met elkaar samenwerken om het voor elkaar interessanter te maken. Denk aan een vogeltje dat een groter dier, zoals een schildpad of een ander reptiel 'onderhoudt' door de huid of schild proper te pikken, wat het vogeltje een uitgebreide maaltijd oplevert en de 'patiënt' een goede gezondheid. Of denk aan de struisvogel en de zebra die graag samen optrekken omdat de eerste een slecht gehoor heeft en de tweede het met zwakke ogen moet stellen. Het doet denken aan Bruegel.

Het ongelofelijke is nu dat in de negentiende eeuw, de eeuw van Darwin, er al een filosoof rondliep die dat toen al begreep. En er ook over geschreven heeft. Ik heb het over Peter (Pjotr) Kropotkin (1842-1921). Niet meer zo bekend helaas, tenzij bij

"We zouden de wenkbrauwen moeten fronsen bij 'De wet van de sterkste' en 'De wet van de solidairste' als evident beschouwen."

anarchisten omdat hij terecht als een van hun grondleggers wordt gezien. Maar precies daardoor werd hij al snel weggerangeerd als een extreem radicale linkse denker (en doener), een anarchist! Dat had dan weer voor gevolg dat een van zijn belangrijkste werken op de achtergrond is verdwenen en vrij onbekend gebleven: *Wederzijdse hulp, een factor in de evolutie* (1902), een bundeling van artikelen verschenen tussen 1890 en 1896. In alle eenvoud was zijn pleidooi dat je Darwin ook zo kunt lezen dat **samenwerking en solidariteit vooraan komen te staan, eerder dan de competitie en de strijd tussen individuen**. Gelukkig zijn er vandaag ook denkers te vinden die deze gedachte verdedigen. Een recent mooi voorbeeld is het boek van Johan Hoebeke en Dirk Van Duppen, *De supersamenwerker* (2016).

Houdt mijn betoog een beetje steek, dan komt het erop neer dat **competitie, concurrentie en strijd** ons **aangepraat** zijn door een heel specifiek economisch denken dat hiertoe aanmoedigt, terwijl de **'natuurlijke' toestand** die is van **samenwerking en solidariteit**. Je wordt van minder een optimist in deze, volgens velen, duistere tijden.

LALLA VANDERVELDE

Vergeeten vrouwen van het socialisme

De historische rol van vrouwen is vaak onderbelicht. Al was het maar omdat geschiedschrijving eeuwenlang een mannenzaak was, die dan ook vanuit het mannelijk perspectief werd geschreven. Zo kleurde de Brits-Belgische Lalla Vandervelde de geschiedenis van het socialisme, hoewel ze voor het grote publiek veelal een onbekend figuur is.

Omwille van haar talrijke verwezenlijkingen voor de Belgische en Europese politiek en kunstwereld, haalt MagMetal haar met veel plezier uit de vergetelheid.

WIE WAS LALA?

'Lalla' Vandervelde werd in 1870 geboren in Londen in een welgestelde familie als Charlotte Helen Speyer. Het

meisje werd door vrienden en familie 'Lalla' genoemd, naar haar Italiaanse grootmoeder. Het Duits-Joodse gezin verhuisde later van Engeland naar Frankfurt, waarna Lalla op internaat ging in Brussel.

LALLA, MEER DAN VROUW VAN

Na een eerste gestrand huwelijk, leerden Lalla en de socialist Émile Vandervelde elkaar kennen in Brussel. Émile was in die periode al het boegbeeld van de Belgische Werkliedenpartij (BWP). In 1900 werd hij bovendien verkozen tot voorzitter van de Tweede Internationale.

De eerste jaren van hun huwelijk bracht Lalla vooral door in de schaduw van haar echtgenoot, de beloftevolle politicus. Ze vergezelde hem naar zijn meetings en ontwikkelde zo een **interesse in de socialistische strijd**. Omgekeerd wijdde Lalla hem in in het **feministische gedachtegoed**. Lalla bleek enorm geraakt door de manier waarop vrouwen in België werden behandeld. In 1902 schreef ze aan La Gazette: "Ik heb veel gereisd en lang in het buitenland gewoond, maar ik moet toegeven dat

ik de vrouw nooit zo sans gêne met zo weinig respect heb zien behandeld worden als in België."

Lalla en Émile deelden hun interesse in kunst, volksonderwijs en de campagne tegen de wreedheden van Leopold II in Congo. Daarin speelde Lalla ook een actieve, militante rol.

Lalla's interesse in politiek sterkte haar in de overtuiging dat ze haar man actief kon ondersteunen met de uitbouw van zijn politieke carrière. Mettertijd bleek evenwel dat Lalla vaker wel dan niet thuisbleef. Nochtans had Lalla's meertaligheid een troef kunnen zijn voor Émile, die veel internationale propagandareizen ondernam. In die tijd werden internationale kameraadschappen evenwel beschouwd als een uitsluitend mannelijk fenomeen. Vrouwen werden, ook binnen de socialistische beweging, enkel getolereerd als 'gezellinnen' van hun echtgenoten, en niet in een actief politieke rol.

VREEMDE EEND IN DE BIJT

Lalla raakte sociaal enigszins geïsoleerd. Want de van oorsprong aristocratische Lalla – haar ouders waren meer dan bemiddeld – werd door haar banden met de socialistische beweging **niet langer geaccepteerd in haar vroegere kringen**. En precies door haar afkomst, waren de andere socialistische echtgenotes argwanend naar Lalla toe.

FEMINISTISCHE STRIJD IN DE LUWTE

Maar Lalla was meer dan de vrouw van een socialistisch kopstuk. **De strijd voor vrouwenrechten in België en daarbuiten lag haar zeer na aan het hart**. Zo werd ze een actief lid van de Nationale Federatie van Socialistische Vrouwen en vertegenwoordigde ze de beweging in de Tweede Internationale. Ze sloot zich aan bij de 'Cercle d'Etudes des

BIOGRAFIE

- Naam:** *Charlotte Helen Speyer*
- Bijnaam:** *Lalla*
- Geboren** *4 april 1870, Londen*
- Status:** *Gehuwd en gescheiden van Émile Vandervelde*
- Levenswerk:** *Pleitte voor gelijke rechten voor vrouwen.*
- Voortrekkersrol in invoering van stemrecht voor vrouwen.*

Femmes Socialistes' en zetelde in het redactiecomité van Cahiers féministes, de spreekbuis van de Nationale Federatie.

In 1905 werd ze verkozen tot secretaris van het 'Institut des Hautes Études van de Université Nouvelle', dat (avond)onderwijs aanbood aan een divers publiek. Onder invloed van Lalla werden cursussen geïntroduceerd over vrouwenproblematieken die werden gegeven door feministische docentes uit België, Frankrijk en Nederland.

Ze pleitte voor **gelijke rechten voor vrouwen** op het gebied van onderwijs, werk, politieke participatie en huwelijk.

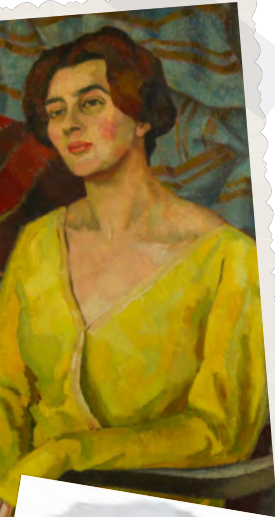
Haar feministische werk is dan ook een belangrijk deel van haar erfenis.

Lalla speelde een voortrekkersrol in de **invoering van het stemrecht voor vrouwen**. Toch bleek de kwestie voor de BWP neteliger dan je wellicht zou verwachten van socialisten. De partij nam een dubbelzinnige positie in. Enerzijds was ze voorstander van het vrouwenstemrecht uit principe, maar vanuit tactische overwegingen laat ze de eis vallen in een compromis met de liberalen voor de strijd voor het algemeen stemrecht. In 1902 kreeg Lalla van de 'Nationale Federatie van Socialistische Vrouwen' de weinig benijdenswaardige opdracht om ►

Lalla en Émile Vandervelde (rechts), met twee bevriende Duitse socialisten. Maison du Peuple, Brussel, 18 april 1902.

©Zander & Labisch, coll. Deutsche Fotothek.

dit publiek te maken. Dat lokte zowel in België als daarbuiten heel wat kritiek uit. En het liet Lalla zelf ook niet onberoerd. Ze schreef in haar memoires: "(...) het was een bittere teleurstelling te moeten vaststellen dat het in België voor een vrouw niet mogelijk was om persoonlijk deel te nemen aan de politiek. (...) Het enige wat ik kon doen, was onofficieel en zo onopvallend als maar kon, werken in een onofficiële hoedanigheid."

Uiteindelijk was het wachten tot 1921 eer het vrouwenstemrecht bij gemeenteraadsverkiezingen werd ingevoerd. Vrouwen mochten tijdens de wetgevende verkiezingen pas een stem uitbrengen vanaf 1949.

EEN HART VOOR VOLKSCULTUUR

Lalla wilde haar culturele bagage en liefde voor kunst en muziek inzetten voor de 'Secteur d'Art et d'Enseignement de la Maison du Peuple'. Dat werd opgericht door haar man Émile om het werkvolk te laten kennismaken met het werk van belangrijke kunstenaars en schrijvers. De beoogde doelgroep werd evenwel niet altijd bereikt, wat voor Lalla een eyeopener was: "Ik besepte niet dat mannen en vrouwen die de hele dag zware handenarbeid verrichten, te moe zijn om 's avonds nog uit te gaan of dat ze zich misschien schamen voor

hun schamele kledij." Dat was niet al te verrassend want in vergelijking met de ons omringende landen, hadden de Belgische arbeiders destijds de laagste lonen en presteerden ze de langste werkdagen.

IN OORLOGSTIJD

Tijdens de Eerste Wereldoorlog zat Lalla in het bestuur van liefdadigheidsinstelling 'Oeuvre des Femmes Bruxelloises' die ervoor zorgden dat de kinderen van militairen geen honger leden. Émile en Lalla vluchtten naar Antwerpen toen de Duitsers Brussel naderden, en later hielden ze zich schuil in Londen. Émile werd door de regering gevraagd om naar New York te reizen om de Belgische belangen te verdedigen bij Amerikaans president Wilson. Dat lukte niet bepaald, maar het Amerikaanse volk wist hij samen met Lalla wel voor 'poor little Belgium' te winnen. Zo wilde het powerkoppel de publieke opinie warm maken voor eventuele oorlogsdeelname van de VS. Aan Lalla werd gevraagd om Amerikaanse dollars in te zamelen voor Belgische vluchtelingen, aansluitend bij haar werk voor de 'Belgian Repatriation Fund', waarvan ze de leiding had. Ze liet hoe dan ook een blijvende indruk na aan de overkant van de Atlantische Oceaan, met oud-president Theodore Roosevelt die Lalla "a very exceptional woman" noemde.

LALLA ALS MUZE

Na de oorlog sloot Lalla zich aan bij de Bloomsbury-groep, een gezelschap van Engelse schrijvers, intellectuelen, filosofen en kunstenaars in de eerste helft van de 20^e eeuw, waarin ook auteur Virginia Woolf en econoom John Maynard Keynes zaten. Lalla organiseerde talrijke salons en tentoonstellingen binnen de context van de culturele beweging. Haar opvattingen over feminisme, pacifisme en seksualiteit inspireerden bovendien Nobelprijswinnaars William Butler Yeats en George Bernard Shaw, socialist en fervente voorstander van gelijke rechten m/v.

TOT HET EINDE

Ook na haar scheiding van Émile in 1922 hield Lalla de familienaam Vandervelde aan. Binnen de context van het opkomend antisemitisme was het immers te riskant om terug te grijpen naar haar Joodse meisjesnaam Speyer. Lalla stierf op 95-jarige leeftijd in Londen, nog steeds trouw aan haar socialistische en pacifistische overtuigingen.

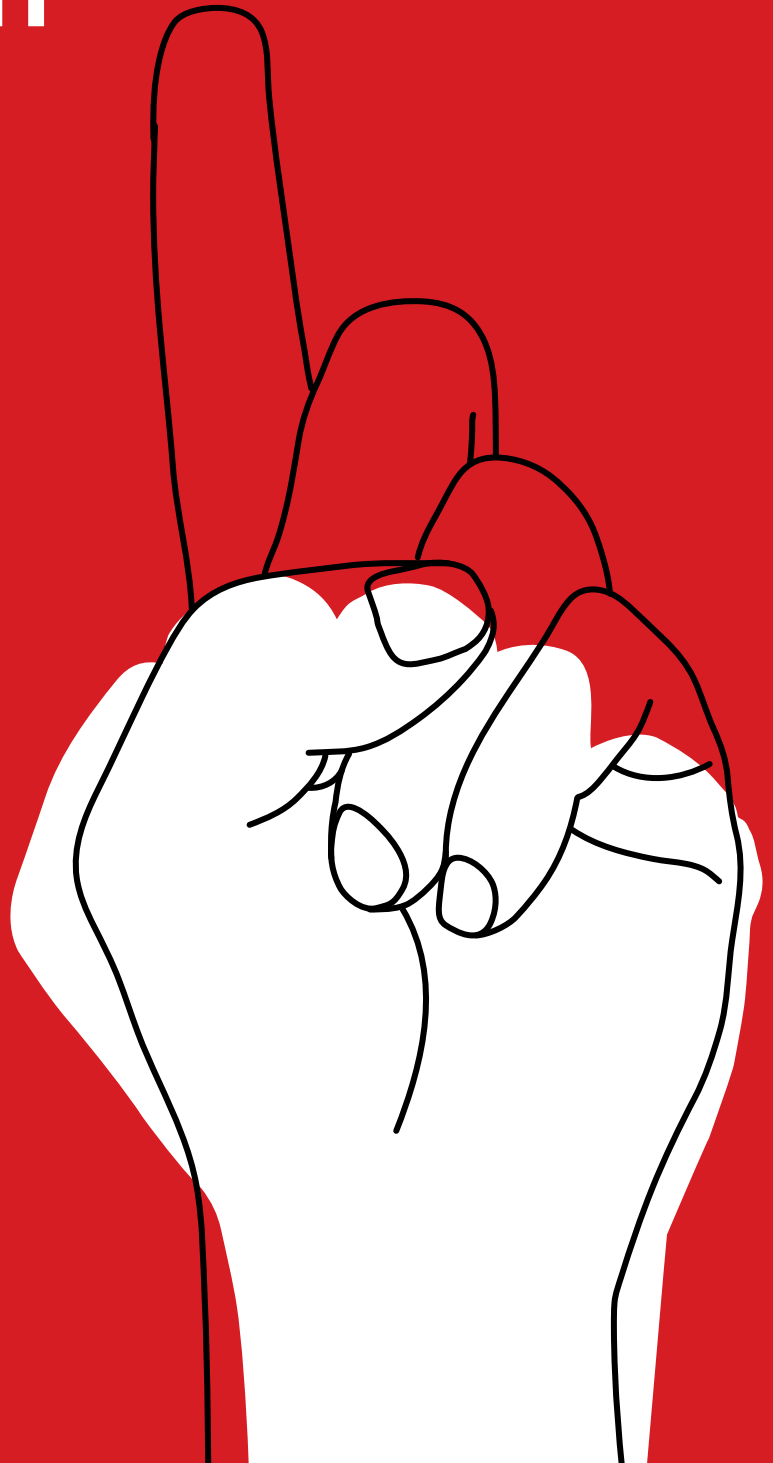
Lalla en Émile Vandervelde in Engeland, rond 1905-1910.

©William Coles. Coll. Institut Émile Vandervelde

Sterke kandidaten gezocht!

Versterk jij binnenkort ons straffe team?
Samen maken we werk van sterk werk.
**Stel je kandidaat voor ABVV-Metaal,
da's pas een sterke zet.**

Da's
**STERK
WERK.**

#sterkwerk #sv2024
abvvmetaal.be/sociale-verkiezingen

sociale
verkiezingen

24

INTERVIEW MET ANGELINE VAN DEN RIJSE,
ONDERHANDELAAR BIJ ACCG

Baby- stapjes met symbolische waarde

Voor onze reeks 'Gluren over de sectormuren' gingen we eens kijken

bij onze collega's van de Algemene Centrale, afdeling Chemische sector. In de recente loononderhandelingen hebben zij de eerste stappen gezet om inkomensverlies voor zwangere vrouwen in een sector met gezondheidsrisico aan te pakken. Hoewel dit slechts babystapjes zijn, is het een belangrijk signaal dat het financieel benadelen van vrouwen vanwege hun zwangerschap moet stoppen. Als het voor ambtenaren mogelijk is, waarom dan niet voor vrouwen in de private sector en in ons geval, de metaalsector?

We spraken met Angeline Van Den Rijse. Zij zat als onderhandelaar chemie bij de Algemene Centrale mee aan tafel.

ANGELINE VAN DEN RIJSE (AVDR):

"Werken in de chemische sector brengt risico's met gevaarlijke stoffen met zich mee. Zwangere vrouwen hebben hier meer last van en lopen grotere risico's, dus moeten ze extra beschermd worden. En als werkgevers deze extra bescherming niet kunnen bieden, dan zegt de wet dat het hun verantwoordelijkheid is om zwangere vrouwen van de werkvloer te halen. Vandaag gebeurt dit met loonverlies (circa 22 % voor de bevalling en 40 % na de bevalling in geval van borstvoeding). Dat is onaanvaardbaar. Daarom hebben we dit nu binnen de cao geregeld waardoor het loonverlies vermindert.

Wij eisten 100 % loonbehoud maar zover wilden de werkgevers niet gaan. De werkgever gaat nu wel een extra vergoeding betalen, vergelijkbaar met tijdelijke werkloosheid, bovenop de mutualiteitsuitkering. Zwangere vrouwen verwijderd van de werkvloer zullen voortaan een tussenkomst krijgen van 13,50 euro per dag. Iemand die bijvoorbeeld verwijderd wordt van de werkvloer 15 weken voor de start van het zwangerschapsverlof, zal vanaf nu ongeveer 1.000 euro ontvangen van zijn werkgever."

Is dit niet slechts een symbolische stap?

AVDR: "Wel, we zien de laatste jaren een sterke vervrouwelijking van de sector en dit geldt waarschijnlijk ook voor veel andere 'mannelijkere' sectoren. Van de 134.000 mensen in de chemische sector is nu 34 % vrouw. Velen van hen vervullen administratieve functies, maar ook zij komen in aanraking met giftige stoffen. Ook binnen de productie is het aantal vrouwen tussen 2007 en 2022 met 23 % gestegen, terwijl het aantal mannen in dezelfde periode slechts met 7 % toenam. Deze trend van vervrouwelijking blijft groeien, en daarom moeten we vooruit blijven kijken.

"Van de 134.000 mensen in de chemische sector is nu 34 % vrouw."

**“De trend van
vervrouwelijking
van de sector blijft
groeien, en daarom
moeten we vooruit
blijven kijken.”**

Angeline Van Den Rijse

Onderhandelaar bij ACCG

Tijdens de IPA-onderhandelingen is het de vakbonden niet gelukt om onze eis ‘geen loonverlies tijdens het zwangerschapsverlof’ binnen te halen voor alle vrouwen die werken in België. Daarom zijn zelfs kleine stapjes in de sectoren van belang. Zo maken we de geesten van de werkgevers over dit thema geleidelijk aan rijp. We moeten blijvend druk uitoefenen. Bij de werkgevers maar ook bij de politiek.

Iedere vrouw met kinderen verliest vandaag 15 weken inkomen per kind tijdens haar zwangerschapsverlof (18 %

tijdens de eerst vier weken, daarna 25 %). Dat is niet normaal en dat is onze echte strijd in aanloop van de politieke verkiezingen van 2024. Niet realistisch? Ambtenaren hebben vandaag al recht op hun volle inkomen. In Nederland is er ook geen inkomensverlies tijdens zwangerschap. Waarom zouden Belgische vrouwen in de private sector dit dan wel moeten aanvaarden? Die wet moet dus veranderen.”

En nu?

AVDR: “Niet iedereen weet vandaag dat vrouwen loonverlies lijden tijdens hun zwangerschapsverlof. En hoeveel dit verlies is, weten nog minder mensen. Daarom moeten we de komende maanden hierover praten. Met onze militanten. Met feministische bewegingen, maar ook organisaties zoals Kind & Gezin maken we best warm hiervoor. Na het zetten van het babystapje in de sector scheikunde, moeten we durven verder duwen. Net zoals een kind dat eerst aarzelend zijn eerste stapjes zet en vervolgens vol vertrouwen begint te lopen, hopen we dat dit ook het geval zal zijn voor dit dossier na 2024.”

Angeline Van Den Rijse is

afgestudeerd als **econome** en heeft haar stempel gedrukt op de vakbonds beweging binnen het ABVV.

Ze begon haar loopbaan in de **studie- en vormingsdienst** en zette daarna haar expertise voort binnen de Algemene Centrale. In deze hoedanigheid was ze als **secretaris** betrokken bij diverse sectoren, waaronder interimwerk, scheikunde en dienstencheques.

Sinds 2015 vervult ze de rol van **voorzitter van de Algemene Centrale en het ABVV in Oost-Vlaanderen**. Ondanks haar leiderschapspositie blijft ze actief betrokken bij de scheikundige sector als onderhandelaar. ▶

Laten we eens kijken naar de huidige stand van zaken in de metaalsector.

Momenteel telt onze metaalsector slechts iets meer dan 5 % vrouwen in haar rangen, maar dit percentage moet om meerdere redenen stijgen. Niet alleen vanwege de toenemende krapte op de arbeidsmarkt, maar vooral om gendergelijkheid te bevorderen. Onze ambitie is om tegen 2030 de werkgelegenheidsgraad bij vrouwen te verhogen naar 78 %, aangezien ze momenteel zo'n 8 % achterlopen op mannen.

GENDERKLOOF: WAAROM?

Deze genderkloof heeft diepe wortels. Ten eerste verdienen vrouwen gemiddeld 22 % minder dan mannen in de sector. Daarnaast worden ze vaak benadeeld vanwege zwangerschapsgerelateerde kwesties, zoals gemiste promotiekansen en inkomensverlies tijdens zwangerschap en de zorg voor kinderen. Gelukkig zijn er recentelijk cao's 161 en 162 afgesloten in de Nationale Arbeidsraad (NAR) die de voorspelbaarheid van arbeidsroosters verbeteren en meer flexibiliteit bieden, maar er is meer nodig.

DE WEG NAAR GELIJKHEID

Ons doel is om het inkomensverlies tijdens zwangerschapsperiodes te minimaliseren, vergelijkbaar met de regelingen in omliggende landen. We willen ook moeders ondersteunen door nachtarbeid te voorkomen en financiële steun te bieden voor kinderopvang. Hoewel vooruitgang langzaam gaat, hebben we al enkele successen geboekt. Bijvoorbeeld, in de meeste (metaal)sectoren is gelijkstelling van de eindejaarspremie tijdens zwangerschapsperiodes al geregeld. In de elektricienssector is dit zelfs forfaitair, wat een vorm van solidariteit creëert tussen hoog- en laagverdieners en de loonkloof enigszins verkleint.

Wat de aanvullende pensioenen betreft, zijn er echter nog geen solidariteitsprestaties voor zwangerschapsverlof in de verwante sectoren (PC 112, 149.02, 149.03 en 149.04), althans nog niet. Dit blijft een van onze eisen bij elke onderhandeling!

Desalniettemin heb je in de meeste metaalsectoren het recht om zonder loonverlies te stoppen met nachtarbeid tot drie maanden na het einde van je zwangerschapsverlof (in PC 111 kan dat ook, maar met verlies van de nachtpremie).

Bijna alle metaalsectoren bieden een tegemoetkoming voor kinderopvangkosten. In de elektricienssector (149.01) wordt deze ondersteuning zelfs verleend tot je kind 14 jaar oud is (of 21 jaar in geval van ernstige handicaps). De terugbetaling is gebaseerd op het fiscale attest dat je ontvangt. Vergeet dus niet de regeling in jouw sector te controleren of contact op te nemen met je vertegenwoordiger en FBZ (Fonds voor Bestaanszekerheid) voor terugbetaling.

Kortom, hoewel er vooruitgang is geboekt, blijft er **werk aan de winkel om de genderkloof in de metaalsector verder te dichten. We blijven ons inzetten voor gelijke kansen en rechtvaardige arbeidsvoorwaarden voor vrouwen in deze branche.**

OP ZOEK NAAR

De passie van onze metallo

Dimitri leidt alles in goede banen!

Dimitri Doom werkt al sinds 1994 bij DANA Belgium aan de testbanken in de vaste nachtploeg. Daar vertegenwoordigt hij ABVV-Metaal als effectief CPBW-lid. Maar hij heeft ook een bijzondere passie: in zijn vrije tijd werkt hij vaak als seingever bij wielervedstrijden. Een uitstervend ras der vrijwilligers helaas, daarom leek het ons een perfecte gelegenheid voor een nieuwe aflevering in onze 'passie-reeks'. We sprongen op de fiets en gingen eens kijken en luisteren naar het hoe en waarom van zijn hobby.

Hoe lang ben je al delegee voor ABVV-Metaal?

DIMITRI DOOM: "Mijn pa was al actief binnen de militantengroep toen ik startte. Van in het begin werd mij al gevraagd om op de lijst te staan, maar in die tijd had ik daar geen zin in. Het is pas sinds ongeveer 14 jaar geleden dat ik me heb aangesloten bij de militantenkern. Mijn eerste verkiezingen stond ik op de tweede plek van de CPBW-lijst en ik werd meteen verkozen als plaatsvervanger CPBW voor vier jaar. Dan hebben we als het ABVV een mindere verkiezing meegemaakt waardoor we er vier jaar lang niet bij waren. Bij de laatste verkiezingen in tijden van corona hebben we een sterke groep samengesteld en hebben we weer in ieder orgaan één zetel weten te bemachtigen. Ik ben nu effectief CPBW-lid."

Het ABVV was bij DANA de tweede grootste toen ik startte in 1994, maar er was een groot verloop naar het ACLVB, dat er pas zijn intrede deed. De blauwen haalden zelfs de grote man weg bij het ABVV. **Ruim 20 jaar hebben we moeten knokken met een kleine militantenkern.** Maar we laten ons niet kennen. We hebben een kleine groep die goed aan elkaar hangt en goed werk levert!"

Jij offert een deel van je vrije tijd op als seingever bij wielervedstrijden?

DIMITRI: Inderdaad, ik offer een heel groot deel van mijn vrije tijd op als seingever. Om helemaal correct te zijn: bij een koers is het signaalgever, bij loopwedstrijden is het seingever. Ik fungeer zelf als seingever voor organiserende wielerevenementen in de buurt, maar ook voor seingevergroepen bij de grotere wedstrijden. Ik ben ook lid van wielervedstrijden. Ik ben ook lid van wielervedclub ▶

“Vrije tijd wordt anders ingevuld. De mensen spenderen ook hun centjes anders. Er gaat meer naar luxe.”

Dimitri Doom

CPBW-lid bij DANA Belgium

‘Sport & Welzijn Varsenare’ en ‘Wielercel Jabbeke’, waar ik verantwoordelijk ben voor het regelen van de seingever bij de organisatie van onze eigen wedstrijden. Maar ondertussen word ik ook regelmatig gebeld of gemaïld om andere verenigingen te helpen die tekorten hebben. Soms is het een redelijke klus die wat verlof en vrije tijd opslokt, maar **je moet het graag doen.**”

Hoe ben je daarin verzeild geraakt?

DIMITRI: “Ik ben daarin gerold, omdat ik **al van kindsbeen af interesse had in alles wat met de opbouw en afbraak van kermissen en evenementen te maken had.** Wij woonden vroeger op een appartement op het dorpsplein. Als er kermis, koers of avondmarkt was, zat ik op mijn favoriete plekje aan het raam om alles te observeren. Toen mijn ouders later een huis bouwden in een woonwijk, kenden we daar de wijkfeesten. Vanaf mijn acht jaar was ik de hele week niet weg te slaan van het plein waar tenten werden gebouwd enzovoort. Later ben ik zelf in het bestuur gestapt. Toen bij ons de wijkfeesten stopten, ben ik altijd bij andere verenigingen actief gebleven. Ze wisten me te vinden als ze hulp nodig hadden. Ik reed met de volgwagen in de lokale koers of was seingever. En van het één kwam het ander. Ik werd meer en meer gevraagd, omdat ze mensen tekort

hadden. Tot op vandaag moet ik soms weigeren, omdat ik ook nog een gezin heb met wie ik mijn vrije tijd wil doorbrengen. Mijn vrouw gaat trouwens af en toe ook mee.”

Is dat net als de metaalfamilie ook een grote familie, op de koers?

DIMITRI: “Je kunt het inderdaad beschouwen als een seingeverfamilie, omdat het vaak dezelfde mensen zijn die je tegenkomt. Maar er is ook concurrentie onder de verschillende groepen. Ik trek me daar niet veel van aan. Het groepje waar ik mee naar de wedstrijden ga, hangt goed aan elkaar en is betrouwbaar. We gaan na onze taak ook meestal nog een pintje drinken.”

Seingever is een soort van ‘kneipunberoep’, er worden lang bestaande wedstrijden afgelast, omdat er niet genoeg vrijwilligers zijn. Wat is jouw kijk daarop?

DIMITRI: “Je moet het van verschillende kanten bekijken. De vrijetijdsbeleving is gewijzigd: dat is meer een individueel gebeuren geworden. Vroeger gingen mensen meer op café, waren ze lid van verenigingen en zetten ze zich daar ook voor in. Als er vroeger iets te doen was in het dorp, dan kon je op de koppen lopen. Ook de lokale handelaars participeerden daarin. Maar de mentaliteit is gewijzigd, het is **meer een ‘ieder voor zich’-gebeuren geworden. Vrije tijd wordt anders ingevuld.** Mensen gaan sporten en brengen hun kindjes naar de sportclub. De mensen spenderen ook hun centjes anders. Er gaat meer naar luxe. Dan is het inderdaad nog de oudere generatie die overblijft, die bij wijze van spreken nog voor een pint en een pistolet als seingever wil staan.

‘Bij wijze van spreken’ zeg ik erbij, want nu krijgen seingever een vrijwilligersvergoeding – daar bestaat wetgeving rond. Maar natuurlijk draait het altijd om centen. De seingever kosten

een organisator wat geld, maar zonder seingever geen wedstrijd! En voor de organisatoren wordt het steeds moeilijker om de nodige fondsen te werven.

Als seingever zul je nooit rijk worden, maar voor bepaalde mensen maakt het wel een verschil! Je hebt de mensen, zoals ik, die het doen voor het plezier en het engagement. Je hebt mensen die het doen om hun tijd wat te doden en om onder de mensen te zijn. Maar je hebt ook mensen die het doen uit noodzaak, omdat ze het niet breed hebben.

En wat de vergrijzing betreft, dat is inderdaad een zorgwekkende trend. De oudere generatie seingever krimpt, zowel door leeftijdsgrenzen als door mobiliteitsproblemen of overlijden. Hierdoor bestaat het risico dat we een uitstervend ras worden, maar dit geldt eigenlijk voor vrijwilligerswerk in het algemeen. **Veel verenigingen kampen met een tekort aan vrijwilligers, en het wordt steeds moeilijker om jongere generaties te motiveren om zich te engageren.**”

Hebben jullie op DANA ook jobs die niet ingevuld geraken?

DIMITRI: “Bij DANA zijn er altijd jobs die niet ingevuld raken. We bevinden ons in een provincie waar de werkloosheid zeer laag is, en het is bijzonder moeilijk om geschikt personeel te vinden voor bepaalde functies.”

Hoe kijk jij naar de komende sociale verkiezingen?

DIMITRI: “Voor mezelf is de komende periode van sociale verkiezingen een **stressvolle tijd met veel werk**. Maar ik heb alle vertrouwen in de ervaren leiders van ons team. Hopelijk kunnen we nog nieuwe mensen aantrekken en behalen we een positief resultaat.”

Onze slogan is ‘Da’s pas sterk werk.’ Waarmee maken jullie het verschil?

DIMITRI: “Het is niet altijd gemakkelijk werken als je de kleinste delegatie bent, maar we hebben onze eigen troeven. Een van onze sterke punten is dat we enkele oude DANA-veteranen in ons team hebben, die het bedrijf door en door kennen. Daarnaast beschikken onze militanten over waardevolle kennis door middel van voortdurende bijscholing en modulevormingen. **We maken het verschil door andere delegaties aan te zetten tot nadenken en door beslissingen in twijfel te trekken wanneer dat nodig is.** We zijn altijd bereid om mee te denken over hoe zaken beter kunnen worden aangepakt. Dat is wat ons onderscheidt en ons team sterk maakt.”

Bedankt Dimitri, we zien je graag aan de meet in mei 2024!

“Vrije tijd wordt anders ingevuld. De mensen spenderen ook hun centjes anders. Er gaat meer naar luxe.”

Dimitri Doom
CPBW-lid bij DANA Belgium

“Een duurzame economie zal de levenskwaliteit van heel veel mensen verbeteren”

Ron Stoop

Nederlandse politiek econoom

Hoe is het gesteld met onze Europese industrie? De klimaat- en digitale transitie zorgt voor een enorme vraag naar (hernieuwbare) energie en grondstoffen. Geopolitieke ontwikkelingen zoals de oorlog in Oekraïne en toenemende spanningen tussen de VS en China dwingen Europa om zelfredzamer te worden. De komende jaren zal blijken of we

in Europa een sterke en duurzame industrie kunnen uitbouwen en onze welvaart kunnen veiligstellen. Welk beleid moeten we voeren? Wat doen we goed en wat moet beter?

We spreken erover met de Nederlandse politiek econoom Ron Stoop: “Ik ben ervan overtuigd dat we in Europa op grote schaal groen staal, windmolens, zonnepanelen en elektrische mobiliteit kunnen produceren. Maar we moeten daar wel resoluut voor kiezen”.

De noodzaak van een sterke Europese industrie staat prominent op de agenda. Onze industrie moet niet alleen verduurzamen, ze moet ook minder afhankelijk worden van landen zoals China. Hoe beoordeelt u de huidige toestand van de Europese industrie?

RON STOOP: “Het positieve is dat de EU qua wetgeving ambitieuze stappen neemt in de klimaattransitie en in de uitbouw van een

elektrische wagens en batterijen. **Het Belgische Umicore is op dat vlak een wereldspeler. Ook in de productie van groen staal zijn we pionier.**

Staalbedrijven zoals Tata Steel en ArcelorMittal innoveren nergens zoveel als in Europa. Op die domeinen staan we vandaag verder dan China en de VS. De Europese Unie heeft dus een duidelijke visie op een duurzame en klimaatneutrale toekomst. Dat is zeer belangrijk, want door voorop te lopen in de transitie kunnen we een competitief voordeel uitbouwen.”

“Door voorop te lopen in de transitie kunnen we een competitief voordeel uitbouwen.”

Ron Stoop

Nederlandse politiek econoom

circulaire economie. De Europese wetgeving is de meest vooruitstrevende ter wereld en dat merken we op het terrein. Twee voorbeelden: **inzake recyclage zijn we top.** Overal in Europa ontstaan recyclage-fabrieken voor de ontmanteling van

Daarnaast kampt de Europese industrie natuurlijk ook met een hele rist uitdagingen en moeilijkheden.

RON: “Een van die problemen zijn de **dure energieprijzen** ten gevolge van de oorlog in Oekraïne. Gas is in Amerika vier keer goedkoper dan in Europa. ▶

Elektriciteit is twee keer goedkoper. Voor energie-intensieve sectoren zoals staal en chemie maakt dat natuurlijk een groot verschil. Een tweede uitdaging is dat we **erg afhankelijk zijn van andere regio's voor grondstoffen**, zoals koper, lithium en zeldzame aardmetalen. Die grondstoffen zijn cruciaal voor zowel de klimaat- als digitale transitie en de vraag ernaar stijgt wereldwijd zeer snel. Europa moet dus op zoek naar manieren om de bevoorrading van grondstoffen veilig te stellen. Ten derde is er de **oneerlijke concurrentie vanuit China en in mindere mate vanuit de VS**. China subsidieert haar eigen industrie zeer sterk, onder meer via exportsubsidies. Het land kent ook een veel laksere milieu- en arbeidswetgeving.

Een ander pijnpunt is dat er soms juridische onzekerheid is. De EU-wetgeving over de **uitfasering van wagens met verbrandingsmotor** vanaf 2035 is daar een voorbeeld van. Eerst was daar een akkoord over maar op het laatste moment krabbelde Duitsland terug. Het resultaat is dat verbrandingsmotoren toch nog kunnen na 2035, op voorwaarde dat ze draaien op 'e-fuels' (een type CO₂-neutrale brandstoffen). Die onduidelijkheid is problematisch. Moet een autofabrikant volop inzetten op elektrische wagens of kan ze toch nog investeren in

verbrandingsmotoren? Hetzelfde geldt voor investeringen in kernenergie. Zijn dat duurzame investeringen of niet? Ook dat is niet duidelijk. Dat maakt het lastig voor investeerders en bedrijven om op lange termijn te denken."

De VS hebben niet alleen goedkope energie, via de Inflation Reduction Act subsidiëren ze ook massaal de uitbouw van een duurzame industrie – zoals batterijen, zonnepanelen, en windmolens – op hun eigen grondgebied.

RON: "Europa heeft daar snel op gereageerd met het **Green Deal Industrial Plan, dat investeringen in technologische innovatie en duurzame sectoren moet versnellen**. Een versoepeling van de staatssteunregels is daar een belangrijk onderdeel van. Voor de EU is dat niet evident, want staatssteun door afzonderlijke lidstaten ondermijnt de werking van de interne markt. Maar er was geen andere optie. Sinds de coronacrisis, de Russische invasie en het assertieve Amerikaanse industrieel beleid, wordt er opnieuw veel meer staatssteun gegeven. Vooral Duitsland en Frankrijk hebben de geldkraan opengezet. Kleinere landen zoals België en Nederland zijn daar minder tevreden mee, want zij kunnen niet opboksen tegen de diepe zakken van grote EU-landen. Toch vind ik een **versoepeling van de staatssteun een goede zaak** omdat je daarmee duurzame en innovatieve investeringen kan stimuleren, net zoals China en de VS ook doen. Je mag niet onderschatten wat voor een schokgolf de Inflation Reduction Act heeft veroorzaakt bij veel Europese beleidsmakers. Het Duitse BASF – het grootste chemieconcern ter wereld – besloot onmiddellijk om veel meer te investeren in de VS. Ze krijgen er niet alleen subsidies, ook de gasprijzen zijn er lager. Er was dus een grote urgentie om te reageren."

Met de Critical Raw Materials Act – een onderdeel van het Green Deal Industrial Plan – wil Europa ook haar kwetsbaarheid inzake de bevoorrading van grondstoffen afbouwen. Wat houdt dat plan concreet in?

RON: "Europa wil haar afhankelijkheid van kritieke en strategische metalen beperken, vooral ten opzichte van China. Dergelijke grondstoffen zijn onmisbaar voor tal van klimaatneutrale en hoogtechnologische producten zoals batterijen en halfgeleiders. Zonder die metalen kunnen we hier dus geen duurzame en innovatieve economie uitbouwen. Het plan houdt in dat **minstens 10 % van de kritieke metalen in Europa zelf wordt ontgonnen via mijnbouw**. Daarnaast moeten er ook meer metalen in Europa zelf verwerkt worden en moet de recyclage-capaciteit naar omhoog. De EU wil voor die grondstoffen ook niet langer voor meer dan 65 % afhankelijk zijn van één enkel land. Dat laatste wordt een hele uitdaging want voor bepaalde grondstoffen zijn we voor bijna 100 % afhankelijk van China."

“Europa wil zich niet loskoppelen van China maar wil de risico's spreiden en haar afhankelijkheid afbouwen.”

Ron Stoop

Nederlandse politiek econoom

Zien we vandaag al concrete resultaten van het Europese grondstoffenbeleid? Wordt daar op het terrein effectief werk van gemaakt?

RON: “Op het vlak van mijnbouw worden stappen gezet. Voor de ontginning van lithium – belangrijk voor elektrische wagens – zijn er projecten in Duitsland, Finland, Frankrijk en Portugal. Zweden, Finland en Spanje hebben ook zeldzame aardmetalen. De vraag is echter hoe lang het duurt vooraleer er effectief kan begonnen worden met de ontginning. Historisch gezien kan het makkelijk tien tot vijftien jaar duren vooraleer een mijn operationeel wordt. Dat heeft te maken met vergunningsprocessen en met lokale weerstand. Maar onder druk kunnen zo'n dingen opeens snel gaan. Daarnaast wordt ook sterk ingezet op **friendshoring**, het sluiten van **grondstoffendeals** met landen die we kunnen vertrouwen zoals Canada en Australië. Ook in Latijns-Amerika en Afrika proberen we akkoorden te sluiten, al heerst daar soms meer scepsis tegenover Westerse landen. Europa blijft ook sterk inzetten op recyclage en zoals gezegd is dat een van Europa's sterke punten. Grondstoffen zoals nikkel, koper en aluminium worden al in grote hoeveelheden

gerecycleerd. Zeldzame aardmetalen recycleren is moeilijker, maar ook daar wordt vooruitgang geboekt. Ik verwijs nog eens naar Umicore die een echte pionier is op dat vlak. De recyclage van materialen is wel een energie-intensief proces, wat opnieuw illustreert dat de huidige hoge energiekosten een probleem zijn.”

Je zegt dat bepaalde niet-Westerse landen weigerachtig staan om grondstoffen te exporteren naar Europa, wat waarschijnlijk een gevolg is van de koloniale erfenis. Daarnaast zien we dat China wél massaal grondstoffen ontgint in Afrika en Latijns-Amerika. Wat kunnen we daar aan doen?

RON: “De landen in het mondiale Zuiden zijn belangrijk voor Europa. We hebben hun **grondstoffen nodig** maar we moeten **op een sociaal verantwoorde manier** zaken met hen doen. We zouden bijvoorbeeld in landen zoals Congo en Zimbabwe niet alleen kunnen investeren in mijnen maar ook in fabrieken waar de grondstoffen verwerkt worden. Die fabrieken worden dan samen beheerd op basis van een gedeeld eigenaarschap. Op die manier zorg je voor economische ontwikkeling en creëer je lokale jobs. In ruil daarvoor krijgen wij de verwerkte grondstoffen, waarvoor we een faire prijs betalen. Dat is een win-winsituatie. **Je moet er met andere woorden voor zorgen dat het echt interessant wordt voor die landen om met het Westen in zee te gaan.**”

De laatste tijd zien we veel spanningen tussen de VS en China. Beide grootmachten zijn verwickeld in een strijd om globale dominantie. Welke positie moet Europa innemen?

RON: “Europa zit anders in deze wedstrijd dan de VS. Wij zijn veel meer afhankelijk van de rest van de wereld, bijvoorbeeld wat grondstoffen en energie betreft. China is voor de EU een heel belangrijke handelspartner. De Duitse autoconstructeurs Volkswagen en Mercedes hebben bijvoorbeeld joint-ventures met Chinese bedrijven en maken samen auto's. Dat is ook de reden waarom Duitsland minder hard optreedt tegen China dan Amerika graag zou willen. De strategie van de EU is dan ook niet 'decoupling' maar 'de-risking'. **Europa wil zich niet loskoppelen van China maar wil de risico's spreiden en haar afhankelijkheid afbouwen.** ▶

ONTGINNING ZELDZAME METALLEN

veerkracht en innovatie. Onze industrie zal niet van de ene op de andere dag verdwijnen. Toch moeten we opletten dat onze basisindustrie niet verdwijnt. De afgelopen jaren zijn staal- en aluminiumproductie in Europa al afgenomen. Beide zijn nodig voor de energietransitie. Waar ik me dus wel zorgen over maak, is over het feit of we de transitie wel daadkrachtig genoeg kunnen doorzetten. Ik ben ervan overtuigd dat we in Europa op grote schaal groen staal, windmolens, zonnepanelen en elektrische mobiliteit kunnen produceren. Maar we moeten daar wel resoluut voor kiezen. We moeten een voortrekkersrol blijven spelen inzake de transitie naar een duurzame industrie. Zolang we dat doen, zullen we daar economisch de vruchten van

Dat is een belangrijke doelstelling van de Critical Raw Materials Act. Vandaag is Europa voor grondstoffen zoals gallium en germanium voor 95 % afhankelijk van China. Dus er zal – zoals ik reeds zei – op zoek gegaan worden naar andere partners om de bevoorrading van die grondstoffen veilig te stellen. Ook op andere domeinen zie je dat Europa haar afhankelijkheid probeert af te bouwen. Denk bijvoorbeeld aan het weren van de Chinese telecomspeler Huawei uit 5G-infrastructuur. Vrijhandel zal voor de EU echter een belangrijke rol blijven spelen, ook al is er nu meer aandacht voor het vrijwaren van onze strategische belangen.”

Op basis van wat we allemaal hebben besproken, wat is nu jouw conclusie over de toestand van onze industrie? Hoe staan we ervoor?

RON: “Het is niet nodig om alarmistisch te zijn. Er zit hier nog heel wat

UITDAGINGEN EN MOEILIKHEDEN VOOR DE EUROPESE INDUSTRIE:

Dure energieprijzen

Afhankelijkheid van andere regio's

voor grondstoffen, zoals koper, lithium en zeldzame aardmetalen

Onerlijke concurrentie

vanuit China en in mindere mate vanuit de VS

Onzekerheden

die het lastig maken voor investeerders en bedrijven om op lange termijn te denken

“Er is nood aan een sterk sociaal beleid, aan opleiding en herscholing en aan een fiscaliteit waarbij de sterke schouders de zwaarste lasten dragen.”

Ron Stoop

Nederlandse politiek econoom

plukken. Het gevaar bestaat echter dat door de economische stagnatie in Europa de focus weer komt te liggen op bezuinigingen en besparingen, net zoals na de economische crisis van 2008-2009. We zien daar nu al de eerste tekenen van, onder meer in Duitsland.

Dat is het gevolg van de hoge inflatie en van het feit dat schulden duurder worden. Maar door te bezuinigen vernietig je alle zaadjes die nu aan het groeien zijn. Dat moeten we absoluut vermijden. We moeten zoveel mogelijk kennis en middelen mobiliseren in de richting van een duurzame, innovatieve en toekomstbestendige industrie.

We moeten blijven investeren.”

We moeten blijven inzetten op de transitie naar een duurzame samenleving, maar tegelijkertijd zijn veel mensen kritisch of ongerust wanneer het daarover gaat. Ze zijn bang dat hun job zal verdwijnen of dat hun levensstandaard zal dalen. Hoe krijg je de publieke opinie mee in dat verhaal?

RON: “Wanneer het gaat over klimaat en duurzaamheid wordt daar vaak de boodschap aan gekoppeld dat we

moeten inboeten op onze welvaart, dat we het met minder zullen moeten doen. Maar dat hoeft niet zo te zijn. De ontwikkeling van een duurzame en circulaire economie zal ook economische voordelen opleveren. Als we inzetten op recyclage, dan verminderen we onze afhankelijkheid van grondstoffen en kunnen we lokale tewerkstelling creëren. Als we overschakelen naar hernieuwbare energie, dan ben je niet meer afhankelijk van olie- of gasschokken en van de grillen van dictatoriale regimes. In een duurzame economie kun je de markt en de samenleving opnieuw in evenwicht brengen. Want dat is natuurlijk het probleem geweest met de globalisering. Het leek lange tijd zeer leuk dat onze producten in China gemaakt werden en dat we alles zeer efficiënt en lekker goedkoop op wereldschaal deden. Maar veel werknemers in het Westen hebben daar niet van geprofiteerd. In de automobiel-, staal- of bouwindustrie heeft dat alleen maar gezorgd voor een neerwaartse druk op de lonen en voor jobverlies. Als je voortdurend vertelt aan de mensen dat het allemaal wat minder wordt, dan gaan ze dat ook geloven. Je krijgt dan verzet en weerstand. Ik ben er echter van overtuigd dat een duurzame economie de levenskwaliteit van heel veel mensen zal verbeteren.”

Zie jij een rol weggelegd voor vakbonden in dit verhaal? Wat moeten wij doen?

RON: “Onze overheden investeren vandaag veel gemeenschapsgeld in de industrie. Dat is oké maar vakbonden moeten erop toezien dat die subsidies niet alleen ten goede komen aan bedrijven en aandeelhouders maar ook aan de werknemers. Dat betekent dat er moet ingezet worden op goede loon- en arbeidsvoorwaarden. Dat is jullie corebusiness en dat zal ook in

de toekomst zo blijven. Vakbonden moeten er dus mee voor zorgen dat de transitie naar een duurzame economie op een sociaal-rechtvaardige manier gebeurt. Er moet aandacht zijn voor de meest kwetsbaren. **Er is nood aan een sterk sociaal beleid, aan opleiding en herscholing en aan een fiscaliteit waarbij de sterke schouders de zwaarste lasten dragen.** Op al die terreinen is voor jullie een belangrijke opdracht weggelegd.”

WIE IS RON STOOP?

- 30 jaar
- Politicoloog en politiek econoom
- Werkt als vakredacteur voor het economisch vakblad ESB
- Auteur van het boek *De Gegijzelde Economie* over economie en ongelijkheid in Nederland en de Westerse wereld in historisch perspectief

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

ABVV-Metaal, Rohnny Champagne,
Jacob Jordaensstraat 17, 1000 Brussel

REDACTIE

Marc Lenders, Dania Paternini, Wim Careel,
Mariëlle Degeeter, Joke Hofmans, Sandra Gabriëls

CONCEPT & LAY-OUT

The Oval Office

FOTOGRAFIE

Medialife

Een publicatie van ABVV-Metaal
september | 2023 ©

abvvmetaal.be

